

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 20/2019 - 44 pàgines

Sessió ordinària del dia 19 de desembre del 2019

El dia 19 de desembre del 2019, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 94/2019, que és el següent:

Punt Únic: Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2020, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alís Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, i pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs

M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sra. Ester Molné Soldevila.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre d'Ordenament Territorial; Víctor Filloy Franco, ministre d'Afers Socials, Habitatge i Joventut; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Verònica Canals Riba, ministra de Turisme; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Judith Pallarés Cortés, ministra de Funció Pública i Simplificació Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.02h)

La Sra. síndica general:

Bona tarda a tothom.

Punt Únic: Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2020, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alis Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, i pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 77/2019 del 13 de novembre. S'han formulat dues esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alis Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, i pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les quals han estat publicades en els butlletins número 84/2019 del 26 de novembre i 85/2019 del 27 de novembre respectivament.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alis Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, intervé el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Avui sotmetem l'esmena a la totalitat al Projecte de pressupost per a l'any 2020.

Abans d'entrar en el fons, unes simples observacions, purament de formalisme:

Referent a la documentació que ens ha estat lliurada:

En el projecte de pressupost en la legislatura anterior, s'acompanyava de les directrius i instruccions per l'elaboració del pressupost.

Aquest document, no hi és dins del projecte de pressupost o no l'hem sabut veure.

Sabem, perfectament, que no és un requisit legal, però en tot cas era una informació, que regulava els criteris generals, l'àmbit institucional dels pressupostos, en el procés d'elaboració i la tramitació de l'avantprojecte de pressupost, establint la composició dels òrgans participants, en el seu procés d'elaboració, els terminis i la documentació per a l'elaboració del mateix.

En definitiva, es fixaven els criteris i la temporització per l'elaboració de l'avantprojecte de pressupost per l'any.

Per nosaltres, tenia una certa importància, per veure, la confecció i el desplegament d'on acaba abocat, el projecte de pressupost.

Suposem, i no en fem cap retret, que pel fet de ser el primer projecte de pressupost, i marc pressupostari, que ha hagut d'elaborar, com a ministre de Finances, des de la seva presa de posició, i amb un calendari ajustat legalment, no era fàcil.

Per una altra banda Sr. ministre, li agrairé, la seva actitud d'avançar-nos el projecte de pressupost, abans de la seva tramitació oficial a la Sindicatura.

Li vaig dir en el seu dia i li repeteixo avui.

En tot cas, si és possible en propers exercicis, si aquesta documentació ens la pot lliurar, doncs bé i sinó no passa res.

Fets aquests comentaris, l'esmena a la totalitat al Projecte de pressupost per l'any 2020, es centra en els següents punts.

Primer:

No compartim que per mitjà de la Llei del pressupost es canviïn o modifiquin altres lleis.

Entenem que es puguin dur a terme, moltes vegades, simples modificacions de barems o actualitzacions de lleis, com pot ser la Llei de la CASS o la Llei de l'AFA.

Però quan aquestes modificacions afecten, per exemple, la Llei de Finances Públiques, com és el cas, aquesta pràctica legislativa no la compartim.

En efecte, per una banda:

- Es modifica l'esperit limitador de la Llei de les Finances Públiques.

- I per un altre costat, aquests canvis, per la Llei del pressupost, a dita Llei, provoca que el text resultant consolidat, pugui generar incongruències entre els diferents articles de la mateixa Llei.

En tot cas, si es vol canviar o modificar la Llei de les finances públiques, des del nostre grup parlamentari, creiem, més adequat, que es presenti un projecte

global de modificació o, de nou redactat, i no que es faci per mitjà de la Llei de pressupost.

Segon:

Aquest altre motiu, ja és conegut, per tots vostès.

Saben, perfectament, que som partidaris de pressupostos en base dèficit Zero. Ho hem debatut llargament en anteriors sessions parlamentàries. I per tant, el pressupost que avui es sotmet al Ple de la Cambra es presenta amb un dèficit de 23 milions d'euros.

Tercer:

En el context actual, segons les previsions reflectides en el Marc Pressupostari, es preveu un creixement del 3,3% del Producte Interior Brut nominal, pel 2020.

Pel que fa als ingressos indirectes i, principalment, a l'IGI, aquests experimenten una disminució de 7 milions d'euros respecte del pressupost del 2019.

En tot cas, aquesta disminució queda compensada, curiosament, per un increment similar dels impostos directes, principalment per l'IRPF, i en menor mesura, per l'Impost de Societats.

I aquest, l'Impost de Societats, té un comportament força variable des de què es va crear.

Per exemple:

L'alta dependència d'alguns sectors econòmics, en concret i en especial, del sector financer.

O aspectes tècnics de l'impost que en dificulten l'estabilitat en la recaptació.

En tot cas, l'última publicació del departament d'estadística del Govern, de data de 24 de juny del 2019, també mostra aquesta davallada de l'IGI, respecte a l'any 2018 i 2017.

I, si tenim en compte la seva previsió de liquidació del pressupost del 2019, que acompanya el Marc Pressupostari, també es reflexa una disminució de la recaptació d'impostos indirectes.

En tot cas, amb aquest document, el detall no el tenim.

Tots aquests escenaris, es donen, en un context de creixement econòmic, en aquests últims 6 anys.

I segons organismes internacionals, i la pròpia Cambra de Comerç Indústria i Serveis, tal com vàrem comentar, en el debat del Marc Pressupostari, anuncien una desacceleració de l'economia.

Tant de bo no sigui així, però, en tot cas nosaltres creiem que dur a terme previsions més ajustades d'ingressos a la baixa, i més, en aquest primer any de mandat, seria més adequat per un principi de prudència.

En tot cas, per vostès, no.

És més, com moltes vegades s'ha debatut, l'apartat d'ingressos es complementa amb els dividendes de la parapública FEDA i d'Andorra Telecom, al 100%, i més, si fa falta.

Es pot fer, evidentment. Però, alhora, evidència que la recaptació de l'Estat no és suficient per cobrir les despeses.

Quart:

En quant a les despeses de funcionament, en els diferents capítols que la conformen, en el pressupost del 2020, a l'igual que en el Marc Pressupostari, no hi ha cap acció de política concreta.

Ja ho vàrem posar de manifest, en la globalitat del Marc Pressupostari, i ho repeteixo avui.

Aquí, de reforma, en els diferents àmbits, que més preocupen, cap de cap.

És més, les despeses de funcionament continuen a l'alça.

Volen parlar de reformes, en els àmbits, que ens van plantejar en els debats d'investidura, quan vulguin. En tot cas les seves previsions, minven la seva credibilitat, i els aboquen a la política de que qui any passa, any empeny.

Cinquè:

En quant a les despeses d'inversió:

Vostès preveuen unes inversions reals, per a l'any 2020, de 44 milions d'euros.

Aquestes sumades als plurianuals, fins l'any 2024, inclòs, aquest fora del seu mandat, ens donen una xifra de 171 milions d'euros.

I presentar-ho així, és una bona manera de veure-ho, perquè s'engloba juntament amb la despesa de funcionament, als nivells de despesa màxima permesa del marc pressupostari, pel mandat 2020-2023.

D'aquests 171 milions d'euros, si destaquem les seves principals voluntats polítiques inversores, és a dir, el 60%, d'on vostès destinaran els recursos de l'Estat, els definirem en els següents conceptes pressupostaris o projectes:

- Edificis públics: 22 milions d'euros.
- Museu Nacional de l'Automòbil: 14 milions d'euros.
- Heliport nacional: 11 milions d'euros.
- Depuradores: 11 milions d'euros.
- Recinte funcional: 10,5 milions d'euros.
- Carretera general 1-Unió Rotonda Santa Coloma: 7,2 milions d'euros.

- Pavimentació carretera general, carreteres secundàries i altres: 6,2 milions d'euros.
- Carretera General 3 cruïlla Secundària - El Serrat: 6 milions d'euros.
- Protecció Torrents: 5,8 milions d'euros.
- Desenvolupaments: 5,3 milions d'euros.

Aquests són, els top, del 60% de la inversió del seu mandat. És a dir, quasi 100 milions d'euros, en aquests projectes.

És més, la Llei de finances públiques, en el seu article 18.2 apartat d) ens diu que s'ha de justificar la inversió o l'objectiu a atènyer, així com el sistema de càlcul emprat per avaluar el projecte, la localització del projecte, si escau.

Tot juntament amb l'estimació de l'import de les despeses corrents que originarà el funcionament de cada projecte, un cop realitzat.

Per tant, l'heliport, la depuradora, el museu de l'automòbil, el recinte funcional, no compleixen aquests requisits.

A la vista de tot l'exposat, el marc pressupostari no reflecteix cap voluntat política sinó que únicament una projecció numèrica.

El pressupost amb els seus plurianuals, tampoc evidència cap voluntat de res.

Les previsions d'ingressos són excessives, i es presenten amb dèficits. I no es tenen en compte les recomanacions del Tribunal de Comptes establertes en el seu darrer informe.

Així doncs, és, pels motius més amunt esmentats que, sotmetem aquesta esmena a la totalitat al pressupost, amb retorn a Govern.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, intervé el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata ha presentat una esmena a la totalitat al Projecte de Llei del pressupost perquè finalment, com sempre es diu en aquests debats, doncs el pressupost és l'expressió xifrada de les prioritats polítiques i com ho miraré de demostrar al llarg de la meva intervenció, doncs les

nostres prioritats serien unes altres diferents de les que vostès han pressupostat.

A més aquesta esmena a la totalitat és del tot coherent amb la ja defensada en anys anteriors o amb el programa polític que no fa gaire mesos ens van presentar davant de la ciutadania.

El projecte de pressupost que ha presentat el Sr. Jover és un projecte de llei marcadament continuista amb les línies principals, amb la inversió en les partides per ministeris, amb els diferents projectes d'inversió i d'altres qüestions que també miraré de desgrenar al llarg de la meva intervenció.

Comencem per les prioritats per alguns exemples, com per exemple i evidentment la primera de les prioritats que hauria de ser l'habitatge.

L'habitatge atenent a la darrera enquesta del CRES, és un principal problema pel 41% dels ciutadans que viuen al nostre país. Aquella enquesta que fa el CRES que demana a cada ciutadà que demani, que identifiqui tres problemes, el 41%, més de cada quatre de cada deu citen l'habitatge com a principal preocupació.

Analitzem el projecte de pressupost i no hi trobem partides destinades a donar solució al problema de l'habitatge. Com pot ser que la principal preocupació dels ciutadans requereixi, tingui un total de destinació pressupostària de 2,1 milions d'euros, és a dir exactament el 0,46% del pressupost.

0 partides d'inversió, res d'habitatge de titularitat pública, res de rehabilitació d'habitatges perquè surtin al mercat de lloguer. De fet si analitzem la inversió total de tot el ministeri d'Afers Socials, Habitatge i Joventut, té un total d'uns 100.000 euros d'inversió.

Quines polítiques socials, d'habitatge, de joventut es poden fer amb 100.000 euros d'inversió?

Quina esperança Sr. Jover, membres del Govern, presidents de grup parlamentari pot donar aquest Projecte de pressupost per a totes aquelles persones que no troben pis o bé que no poden pagar el pis en què actualment habiten?

Segona prioritat: transport públic.

Si abans em referia al 41% en la mateixa enquesta del CRES, el 13,5% dels ciutadans el transport públic és una gran preocupació.

Cert és que vostès han fet un concurs públic de línies i de regularització de serveis. Un concurs públic que fins a la data ha provocat nombroses queixes, queixes referides a les freqüències, als horaris. Però sobretot un concurs públic que ha obviat un tema principal com és el preu dels bitllets pels ciutadans.

Al nostre entendre és imprescindible que el transport públic sigui realment una política pública en destinació important als pressupostos. Només un 1,1 milions d'euros, és a dir un 0,24% del pressupost està destinat a la política de transport públic.

En els països avançats a més el transport públic es considera a data d'avui una política transversal, una política que no només és important per la mobilitat, sinó que és una política que connecta amb temes d'habitatge, amb temes de joventut, política també per la gent gran, política fins i tot econòmica pel que respecta per exemple al comerç de proximitat.

Tercera de les prioritats: pensions i prestacions socials. Aquesta és una preocupació que afecta al 18,5% de la població en la mateixa enquesta del CRES.

Veiem com la partida de pensions de solidaritat, per posar un exemple, representa el 0,59% del pressupost amb un total de 2,7 milions d'euros.

Ja ens hi hem referit moltes vegades al Consell General en relació, i jo particularment em sento especialment trist per l'estrès i la mala qualitat de vida a la que sotmetem a moltes persones, a molts padrins al nostre país.

Finalment, les persones que es veuen perjudicades són aquelles persones que han tingut uns salaris més baixos al llarg de la seva vida i que per tant els ha estat del tot impossible fer cap mena d'estalvi.

Anem a coses, això eren les grans polítiques, anem a coses més concretes que ens han sobtat d'aquest Projecte de llei de pressupost.

Per exemple, observar com el servei d'energia i canvi climàtic ha reduït el pressupost en un 4%. Ja podem assistir a la Cimera de la COP25, declarar l'estat d'emergència climàtica al nostre país, incloure-ho dins de la Cimera Iberoamericana com un dels objectius, però finalment la realitat és que si no hi ha partides pressupostàries, si no hi ha diners, la lluita contra el canvi climàtic no pot ser de cap manera efectiva.

També ens ha sobtat, i després parlarem del tema fiscal, la reducció d'un 2,10% per exemple del servei d'Inspecció tributària, o també les reduccions pressupostàries del Departament d'estadística, quan han estat nombroses les queixes relatives als informes que emet aquest departament.

També ens sobta les dotacions pressupostàries, al nostre entendre, insuficients sobre temes tan seriosos com és el Pla nacional contra les drogodependències o la previsió i promoció de la salut. Al nostre entendre, les previsions de l'acord que va signar, que va ratificar el Consell no fa pas massa dies en relació a l'Acord amb l'OMS per la lluita contra el tabac,

demana d'una sèrie de recursos materials, humans i econòmics així com la creació d'una sèrie d'estructures de vigilància i de control que a data d'avui el nostre país no compta.

És especialment preocupant la manca d'accions de prevenció davant d'un col·lectiu de risc com és els joves, quan a més és conegut com el consum de tabac és la porta d'entrada al consum d'altres substàncies. Per tant, trobem a faltar en relació a la política de joves en risc, com dèiem abans, la manca de recursos en prevenció i en informació, però també la manca de recursos en aspectes més repressius com ara poden ser les dotacions policials i/o judicials.

On són les polítiques de joventut en aquest Projecte de pressupost, Sr. Jover? No les hem sabut trobar. Hem vist una partida per finançar els dipòsits del lloguer, però pensem que amb això no n'hi ha prou.

Farem ara també una analítica en relació als ministeris que han augmentat més el pressupost comparant l'any 2020 amb l'any 2019, i hem de dir que el rànquing ens ha sorprès una mica i en tot cas nosaltres establiríem un altre rànquing amb increment de pressupost d'un exercici per l'altre.

Llevat del Ministeri de Funció Pública i Reforma de l'Administració, que compta amb una important partida informàtica de la qual desitgem més èxits que l'anterior projecte informàtic, el rànquing està encapçalat pel Ministeri de Presidència, Economia i Empresa amb increments importants a les partides, als serveis del gabinet d'empresa o la Secretaria d'Estat, un ministeri en el qual, a més, hem vist com es redueix per exemple com deia abans, les dotacions per estadística o les dotacions en comerç, consum i competència.

I el segon, és el ministeri que encapçala el cap de Govern. Hem vist el que no és una novetat del que havíem titllat en pressupostos anteriors com l'oficina de col·locació està a tota marxa. Abans parlàvem de l'oficina de col·locació de DA, ara aquesta oficina de col·locació és com a mínim compartida amb Liberals d'Andorra. Ministres, secretaris d'Estat, directors, fundacions, nomenaments de la Cimera Iberoamericana, entre molts altres.

Al nostre entendre en aquest Projecte hi falten dotacions pressupostàries importants a tota una sèrie de polítiques que per a nosaltres són prioritàries, i en faré un breu llistat, un llistat que no és exhaustiu però que són, al nostre entendre, algunes mancances significatives amb el Projecte de pressupost.

En primer lloc, evidentment, l'habitatge. Com no pot ser d'una altra manera i com començava al principi de la intervenció. No hi ha una política pública d'habitatge, no hi ha una política destinada a generar

pisos a preu assequible o per plans de rehabilitació d'habitatges.

En segon lloc Joventut, un ministeri sempre situat a la cua d'altres ministeris. Trobem a faltar plans de formació i de capacitat, ajudes a l'emancipació, una política específica pels joves amb temes d'habitatge, les polítiques com deia abans de prevenció d'hàbits addictes.

A nivell d'innovació, programes de suport per als emprenedors, ajudes i rebaixes fiscals, la posada efectiva realment del punt d'empresa o de totes aquelles actuacions que preveia la Llei d'emprenedors que es va aprovar en la passada legislatura.

En relació a la cultura, trobem a faltar un Pla de suport a la creació, una millora de l'oferta cultural per fer-la més assequible i més accessible, més pressupost per al Departament de cultura i un Pla per infraestructures culturals a nivell nacional.

Esport. Ja vam debatre també llargament en la passada legislatura en relació al que nosaltres entenem que ha de ser una política esportiva, una política àmplia, formadora, educativa, integradora que vostès van penalitzar amb motiu de la Llei d'esports en funció d'una visió de l'esport més centrada en els aspectes competitiu. Això fa que la vida de moltes federacions, de molts clubs no sigui gens fàcil. Potser amb tres o quatre comptades excepcions i sobretot que els beneficis d'un esport per a tothom, un esport no necessàriament competitiu no es puguin assolir.

Medi Ambient i eficiència energètica. Calen inversions i accions per exemple en els edificis públics, edificis poc eficients sent molt generosos en matèria d'estalvi i eficiència energètica. També cal una potenciació, una promoció i una posada en valor dels espais naturals del nostre país.

En polítiques socials ja hem parlat abans de les pensions però també cal fer una referència a les prestacions envers les persones amb diversitat funcional o amb algun tipus d'invalidesa.

En tema sanitari trobem a faltar -i era el nostre projecte polític, el Sr. ministre feia uns dies que estava treballant en la cartera de serveis- una cobertura sanitària pels tractaments dels psicòlegs, pels dietistes, la promesa dels podòlegs amb la gent gran que fa anys i anys que s'arrossega i, és clar, evidentment la cobertura sanitària per l'avortament i els programes de salut sexual i reproductiu. Un tema que sembla tabú en el nostre país. Uns plans de formació a les escoles que estan molt lluny del que els joves necessiten i del que els joves demanen.

També demanem més pressupost per mancances històriques i àmpliament debatudes en aquest Consell General, com per exemple més recursos per l'atenció telefònica i la gestió més eficient pels casos de violència de gènere. Molts més recursos, millors remuneracions i més estabilitat laboral i també pels infants al CAI, al Centre d'Acollida d'Infants.

I també més recursos en seguretat, Sr. ministre. Més dotacions personals i materials pels cossos especials, per tots ells. Més recursos per les investigacions i pels equips especialitzats i més recursos pel seguiment, per exemple, en temes de delictes econòmics o de drogues.

També més recursos per la negociació amb la Unió Europea. No hem sabut trobar quina adaptació ni quina previsió s'està fent per l'adaptació pel possible acord amb la Unió Europea. Quina planificació hi ha al Departament d'exteriors? Quina planificació hi ha als diferents departaments tècnics? Quina planificació hi ha també al Consell General en relació a les obligacions que ens pot comportar aquest acord?

Em referiré ara a la política d'inversions. Una política d'inversions que cal qualificar com a mínim d'erràtica. No acabem d'entendre quina insistència tenen en pressupostar inversions any rere any de les que desconexem la necessitat o la viabilitat. El recinte multi firal, l'adaptació de Ràdio Andorra, l'heliport... Quants anys, senyors del Govern, fa que es pressuposta la partida de l'heliport? Després atribueixen a la "bona gestió", entre cometes, el fet que les liquidacions pressupostàries són millors que les previsions del pressupost, quan en realitat el que passa és que malbaraten partides pressupostàries d'inversió que finalment no acaben realitzant-se.

Per posar un exemple, mentre els ciutadans demanen pisos, sobretot pisos; mentre demanen equipaments útils, des d'una biblioteca nacional, des d'espais pels joves, centres d'atenció diària entre d'altres, vostès juguen a fer volar coloms amb projectes que no veuen mai la llum i que consumeixen les partides pressupostàries d'inversió.

En política cultural, ens ha sobtat i ens ha decebut veure com un projecte com el Projecte de l'automòbil que va començar amb 6.000.000 d'euros, és a hores d'ara un projecte previst, que té una dotació prevista de 14.000.000 d'euros. Amb tot el respecte, finalment per alguna col·lecció privada de vehicles i que aquesta dotació pressupostària vagi en detriment d'altres infraestructures clarament necessàries com un arxiu nacional o un museu nacional.

Inversions en via pública. Aquí sí que hi ha sempre una generositat pressupostària àmplia més que

discutible amb actuacions i amb pavimentacions. I per altra banda, trobem a faltar dotacions pressupostàries per dues infraestructures que són, al nostre entendre, prioritàries i necessàries com un veritable vial o desviació de Sant Julià o la desviació de La Massana.

Anant al capítol d'ingressos, veiem com els ingressos provinents de FEDA i d'STA representen pràcticament el mateix que l'IRPF o l'impost de societats. Per tant, ficant-ho en termes planers perquè tothom ens entengui són més impost les tarifes de FEDA i STA que l'IRPF o l'impost de societats, amb una diferència important que és que en el cas de l'IRPF o de l'impost de societats qui té més paga, o qui fa més benefici paga més. I en el cas de FEDA i STA tothom paga igual, el que vol dir que qui menys té paga més o fins i tot molt més en termes proporcionals.

El tipus efectiu de l'impost de societats es bascula entre un 2,5% i un 3% i, per tant, com ja hem discutit també moltes vegades, els beneficis societaris no estan gravats ni de lluny al 10% i, a més, la distribució de dividends no paga per IRPF. Per tant, a la pregunta: qui paga els impostos directes en aquest país? Doncs està molt clar: els assalariats. Els beneficis empresarials escapen a la tributació com demostren clarament les xifres que es contenen en el Projecte de pressupost i la distribució de dividends cap a la renda personal tampoc no paga sota el pretext que ja ha pagat un impost de societats que efectivament no han pagat.

Per tant, mentre l'Estat deixa de recaptar desenes i desenes de milions d'euros que vénen justament d'aquells qui més tenen, vostès diuen que no hi ha diners per a partides i pressupostos que són totalment necessaris, i ho deia abans, ja sigui per l'habitatge, pel transport, per joventut, per les cobertures sanitàries, per les pensions, per temes de seguretat, per l'impuls a l'activitat econòmica, per preparar-nos per l'Acord d'associació amb la Unió Europea.

Ja vaig acabant, però abans voldria fer una referència al Sr. Naudi i al Sr. Costa, abans evidentment de la seva intervenció que escoltaré amb molta cura i molta atenció perquè serà interessant que ens expliquin el que intueixo serà un canvi de sentit de vot. Vostès han votat en els darrers anys a favor de les esmenes a la totalitat presentades al pressupost, intueixo que no hi haurà sorpresa i que avui votaran en contra. Suposo que no és un caprici ni el votar en contra abans ni el votar a favor ara, per tant els hi agrairia que ens expliquin detalladament què és el que hi havia en aquell pressupost que abans no els agradava i que ja ara permeti modificar tant substancialment el seu posicionament. Abans de fer

cap mena de valoració escoltaré les seves explicacions perquè potser ens convencen de què realment hi ha un canvi de línia política en aquest pressupost respecte de pressupostos anteriors que nosaltres no hem sabut veure i el Sr. ministre Jover, per exemple, quan va presentar el pressupost parlava de què era un pressupost de caràcter marcadament continuista. Potser vostès ja han vist un canvi, que com deia abans, nosaltres no hem sabut veure.

Per tant, entenem que l'esmena a la totalitat presentada està plenament justificada, ha quedat clar que defensem prioritats polítiques diferents. Ha quedat clar que no estem d'acord amb qui contribueix en aquest pressupost i de la forma que hi contribueix, i com trobem a faltar partides pressupostàries allà on hi hauria d'haver les prioritats polítiques fixades.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, intervé el Sr. Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, em permetreu que en la meua primera intervenció em centri en explicar els eixos principals del Projecte de pressupost de l'Estat del 2020 i que en posteriors intervencions passi a debatre els elements que fonamenten les esmenes a la totalitat dels grups de l'oposició.

El Projecte de pressupost que avui us presento és el primer pas dins del Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al mandat 2020-2023 que es va aprovar el passat 12 de desembre. Així doncs, compleix amb tots els elements legals definits en la Llei 32/2014 de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal. Entre els límits que s'hi estableixen de deute, de despesa de funcionament, de despesa permesa i de rati de la imposició directa cal destacar la limitació de l'endeutament. El límit de la Llei 32/2014 preveu un nivell d'endeutament màxim d'un 40% del PIB. El Marc pressupostari va anar més enllà d'aquesta xifra i va definir una directriu que durant el mandat no es podia superar el 34%. El Projecte de pressupost pel 2020 compleix aquesta directriu i preveu un nivell d'endeutament per aquest exercici del 33,7%. El Govern considera que en la conjuntura econòmica positiva actual cal continuar amb el rigor pressupostari d'anys anteriors i moderar el nivell d'endeutament de l'Estat. El pressupost inicial de l'exercici preveu un dèficit de

gestió de 9,5 milions d'euros i un dèficit de caixa de 23,3 milions d'euros, inferior al 1% del PIB de l'Estat establert com a llindar legal. Malgrat això, tornem a mostrar la voluntat del Govern de què en el moment de la liquidació de l'exercici aquestes xifres siguin més positives apropant-se al dèficit 0. Com ja vaig repassar la setmana passada, i crec que és interessant que ho tornem a fer, aquest desig més enllà d'una voluntat política, s'ha demostrat durant la darrera legislatura que amb una gestió rigorosa esdevé una realitat. Durant la darrera legislatura que tots els exercicis van tenir uns nivells de liquidació pressupostària millors que els presentats inicialment. En mitjana, els pressupostos del 2015 al 2018 presentaven uns dèficits de gestió inicials de 9,7 milions d'euros i uns dèficits de caixa de 26,3 milions d'euros. En canvi, en el moment de la seva liquidació, el resultat va ser en mitjana d'un superàvit de gestió de 19,2 milions d'euros i uns superàvits de caixa de 4,1 milions d'euros. Com ja us vaig avançar la setmana passada aquesta tendència positiva dels pressupostos del 2015 al 2018 es mantindrà per l'exercici 2019 que també tancarem de ben segur amb superàvit de gestió.

Senyores i senyors consellers, el Projecte de pressupost del 2020 s'ha construït amb una previsió d'ingressos prudent que té en consideració la previsió d'evolució dels principals indicadors macroeconòmics estimada pel Departament d'estadística i pels que m'agradaria destacar la previsió del creixement del PIB nominal d'Andorra en un +3,3% i els del PIB real en un +2,1%. També un increment del nombre d'assalariats del +2,4% i de la massa salarial del país en un +4,4%. També tenim una estimació positiva de l'evolució de les importacions amb un +2,1% i de les exportacions amb un +1,0% i tot això amb un context de l'evolució de l'índex de preus al consum d'1,2%. A partir d'aquestes previsions macroeconòmiques i de l'evolució de les liquidacions provisionals dels ingressos pressupostaris de l'exercici 2019 s'ha estimat l'evolució individualitzada de cadascuna de les partides d'ingressos. Cal destacar que complint amb el compromís polític establert per Govern i els grups parlamentaris que li donen suport no es preveu ni per l'exercici 2020 ni per la resta de la legislatura cap increment del tipus nominal de les diferents figures impositives que aquí ens ocupen, l'impost general indirecte, l'impost de societats o l'impost sobre la renda de les persones físiques. Si analitzem la xifra global dels ingressos i de manera coherent amb les bones perspectives econòmiques pel 2020 es pressuposten 447,1 milions d'euros d'ingressos corrents el que representa un +0,47% en relació amb els ingressos pressupostats per l'exercici 2019. D'una banda, aquest increment ve provocat pel bon

comportament que està demostrant la recaptació dels impostos directes i que ens fan preveure un creixement global d'aquestes partides del +7,3% assolint els 87,7 milions d'euros. Tot i aquest increment important els impostos directes continuen representant menys d'un 20% dels ingressos corrents de l'Estat. D'altra banda, pel que fa als impostos indirectes es preveu uns ingressos de 296,9 milions d'euros, 7,3 milions menys que els pressupostats pel 2019 que representen una evolució d'un -2,4%. Tanmateix, és important destacar que tot i ser inferiors als pressupostos inicials es preveu que la liquidació del 2020 sigui superior a la liquidació de l'any 2019. Aquesta correcció a la baixa prové de l'avaluació del ritme de liquidació d'aquest any 2019, i en aquest sentit s'ha decidit sobretot revisar els ingressos corresponents a la taxa al consum relacionada amb el tabac amb una correcció de -2,5 milions d'euros el que representa un -2,2% i també una correcció del comportament de l'IGI amb una disminució de -5,9 milions d'euros el que representa un -4,3%. Tot i aquestes correccions el model de finançament continua basant-se primordialment en els impostos indirectes que representen les dos terceres parts dels ingressos de l'Estat. Finalment, per aquest exercici s'ha mantingut la decisió ja consolidada de la darrera legislatura de distribuir com a ingressos a Govern el 30% dels dividends de FEDA i el 100% dels dividends d'Andorra Telecom. Cal incidir en què la distribució de dividends d'aquestes societats es fa perquè aquestes companyies es troben fortament capitalitzades i en els seus pressupostos ordinaris inclouen nivells d'inversió suficients per, no tan sols poder mantenir la qualitat del servei a l'usuari, sinó que també per poder afrontar els reptes futurs associats amb els canvis tecnològics i la transició energètica que necessiten. Als dividends ordinaris en el pressupost d'enguany s'hi sumen 4 milions corresponents al resultat extraordinari del 2017 d'Andorra Telecom associat a la venda de la seva participació a l'empresa Más Móvil. Aquests ingressos extraordinaris tenen un objectiu finalista i serviran per impulsar de manera decidida la transformació digital de l'Administració Pública que de ben segur tindrà efectes positius en l'eficiència de l'Administració i en la millora dels serveis que es donen als ciutadans i als empresaris.

Finalment, senyores i senyors consellers no es preveuen, durant l'exercici 2020 noves emissions de deute que no siguin de re finançament del deute ja existent. En aquest sentit, durant l'any 2020 es preveuen 3 emissions de deute: una a 1 any de 100 milions d'euros, una a 18 mesos de 100 milions d'euros i una a 2 anys de 125 milions d'euros. En línia amb el que s'ha realitzat durant l'exercici 2019,

l'objectiu és que es rebaixin els tipus d'interès associats amb aquestes emissions abaratint així els costos de finançament de l'Estat.

Senyores i Senyors consellers, després d'haver-vos identificat quines són les entrades previstes al pressupost per l'exercici 2020 és necessari també destacar quins són els principals eixos de despesa previstos. Tanmateix, intentaré defugir el catàleg de mesures i em centraré més en alguns àmbits destacables i estratègics pel Govern ja que ja tindrem temps quan debatem les esmenes parcials al text d'entrar en el detall que els consellers desitgin.

El pressupost del 2020 preveu una despesa corrent de 390,8 milions d'euros que representa un increment del +3,1% respecte a l'exercici anterior i una despesa de capital de 79,5 milions d'euros augmentant la partida de l'any anterior en un +0,95%. Senyores i senyors consellers, no vull defugir el debat sobre l'evolució de la despesa corrent així que en aquesta primera intervenció deixin-me exposar en detall l'evolució de la despesa de personal que s'incrementa en +3,9 milions d'euros assolint els 123 milions. Si analitzem aquest increment veurem que: 0,9 milions ja s'expliquen tan sols amb l'IPC previst de 0,8%; 0,5 milions pel sistema de triennis encara vigent fins que no es desenvolupi plenament la Llei de la Funció Pública; 1,6 milions provenen de complements de jubilació i finalment 0,6 milions van lligats a noves contractacions a la Justícia o cobertures de vacants als departaments de la Policia i dels Bombers. Si tenim en consideració els elements que acabo d'anomenar ja expliquem més de 90% de l'increment en aquest capítol. És a dir, que el increment del capítol associat a la despesa de personal respon molt majoritàriament a l'aplicació de la Llei i al reforç de la seguretat i la qualitat de vida al país. També vull remarcar que per responsabilitat he decidit, com ja va començar a fer el ministre Cinca, aprovisionar amb 4,5 milions d'euros els compromisos de les jubilacions ja meritats abans de la modificació legislativa dels complements de jubilació del 2014 i pels que cap Govern anteriorment havia començat a fer reserves.

Abans de passar a comentar alguns dels elements estratègics d'aquest pressupost crec que és necessari fer uns breus comentaris associats amb l'evolució de la despesa si tenim en consideració la classificació administrativa de l'Administració. Per dir-ho de manera més planera com evoluciona la despesa segons els diferents ministeris que la gestionen. El ministeri que té un increment més elevat de +5,1 milions d'euros és el de la funció pública i la simplificació de l'Administració que, a part per l'element associat a les jubilacions ja comentat anteriorment, també es veu incrementat de manera

molt significativa per la voluntat que ja hem expressat públicament d'accelerar la transformació digital de l'Administració i que s'ha de liderar des del Departament de sistemes d'informació d'aquest ministeri.

El Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior incrementa en +2,9 milions d'euros respecte a l'exercici anterior, però és en gran part degut a una reclassificació tècnica de la despesa de personal del ministeri. Com sabeu, amb la voluntat de prioritzar la qualitat de servei als ciutadans, quan un membre del cos d'educació ha d'agafar la baixa aquesta es pot cobrir des del primer dia. Aquesta reclassificació permetrà una millor gestió pressupostària d'aquesta situació. Tanmateix sense tenir en consideració la despesa de personal, el Ministeri també veu augmentat el seu pressupost tant associat a la seva despesa pròpia com a la transferència a institucions dependents.

El tercer ministeri que veu el seu pressupost més augmentat és el de Salut amb +2,4 milions d'euros. Aquest ministeri veu la seva despesa fortament incrementada per les transferències a institucions dependents com la cobertura del dèficit de la branca general de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o la transferència al propi SAAS.

Senyores i Senyors consellers, el projecte de pressupost pel 2020 que avui debatem és un projecte equilibrat que conjuga la sostenibilitat financera dels comptes públics amb la voluntat de promoure el creixement equilibrat de la societat andorrana. El pressupost 2020 conjuga la necessitat de cercar noves oportunitats pel desenvolupament econòmic del país amb la ferma voluntat de consolidar les altes quotes de benestar social i la cohesió social de què gaudeixen els nostres ciutadans. Un model de societat que ha de tenir tots els mecanismes necessaris perquè ningú no sigui deixat de costat.

Senyores i senyors consellers el desenvolupament econòmic d'Andorra passa per ser capaços de generar noves oportunitats. En aquest marc, agafa especial rellevància la negociació de l'Acord d'associació amb la Unió europea. La Secretaria d'Estat d'Afers Europeus lidera aquest procés de negociació, depenent directament del cap de Govern i el seu pressupost es veu plenament consolidat en el projecte de pressupost del 2020. El treball d'aquesta secretaria es desenvolupa, d'una manera transversal en el si de l'Administració i de manera coordinada amb la ciutadania i els principals actors econòmics del país. Tanmateix tan sols serem capaços de participar de manera plena al mercat interior i treure'n el màxim profit si som una societat competitiva i innovadora. Des del Ministeri de Funció Pública i Simplificació de l'Administració,

assumint el rol exemplificador de l'Administració, s'impulsarà gràcies als recursos previstos al pressupost 2020 un salt decidit cap a la transformació digital de l'Administració que ha de permetre dotar-nos d'una Administració més eficient i més proactiva a les demandes dels ciutadans i del teixit empresarial. Des del Ministeri de la Presidència s'està reforçant aquesta visió revisant els processos administratius que han de realitzar les empreses amb l'objectiu de promoure'n una simplificació efectiva.

Des del 2012, Andorra va decidir apostar per l'obertura, Govern vol continuar en aquesta línia, i sota el lideratge del Ministeri d'Afers Exteriors i en coordinació amb diferents altres carteres s'està impulsant les xarxes de contactes internacionals reforçant per exemple la llista de països amb els que tenim convenis de no doble imposició. I en el mateix sentit, l'any vinent Andorra tindrà l'ocasió d'organitzar la cimera iberoamericana i diferents reunions sectorials i empresarials associades. Tot i que representa un cost significatiu, i hi ha inclosos 2 milions d'euros per capitalitzar la fundació de la cimera al projecte de pressupost del 2020, i que també representa un repte logístic a nivell de país, de ben segur, serà una oportunitat única de posicionar Andorra en l'àmbit iberoamericà i tindrà un impacte econòmic positiu pels propers anys.

Senyores i senyors consellers, apostar per l'obertura i la diversificació econòmica no vol dir abandonar els sectors tradicionals de la nostra economia i per aquest motiu el Ministeri de Turisme continua tenint tant directament com a través d'Andorra Turisme un important pes específic en el projecte de pressupost. Una gran part del teixit econòmic del país, depèn del sector turístic. Gràcies als esforços realitzats en els darrers anys s'ha assolit un creixement de les estadístiques de visitants i molt especialment d'aquells turistes que pernocten a Andorra com a mínim una nit i que així doncs tenen un perfil de despesa més elevat.

Des del Ministeri de Turisme es continuarà treballant per a potenciar l'activitat comercial i turística del país amb l'organització d'esdeveniments turístics i la cooperació activa amb el sector. També en col·laboració amb el Ministeri de Cultura i el Ministeri d'Ordenament del Territori es buscarà a potenciar l'oferta turística cultural amb el desenvolupament de noves infraestructures turístiques i millorant l'experiència pel visitant en les ja existents. En aquest sentit, i per no fer esment a tots els projectes existents podem comentar l'elaboració del relat del Museu Nacional que ja està previst en el pressupost com a pas previ a la seva construcció. Però fer polítiques culturals també vol dir veure com s'integra i es relaciona la creació

artística en el seu context social. En aquest sentit, fa pocs dies es va promoure la redacció del Llibre blanc de la cultura que es desenvoluparà durant l'any 2020. Finalment, el pressupost 2020 preveu continuar donant ús al nostre patrimoni cultural com s'ha fet amb l'hotel Rosaleda i es farà amb Ràdio Andorra.

Si estarem tots d'acord que el desenvolupament turístic cada cop s'ha de recolzar més en el nostre patrimoni cultural no és menys cert que cada cop té més importància el manteniment del nostre patrimoni natural i la qualitat del medi ambient. El passat Govern ja va decidir fer un pas ferm endavant en la lluita contra el canvi climàtic i la protecció del medi ambient i tant des dels pressupostos de l'Administració central com des dels de FEDA per l'exercici 2020 es continua apostant de manera decidida per la transició energètica mantenint-se i impulsant-se els projectes de les xarxes de calor, d'eficiència energètica als edificis amb el programa Renova o els programes per afavorir la mobilitat pública i la mobilitat elèctrica amb el programa Engega.

Però també el sector primari té un important rol a jugar en el manteniment del nostre patrimoni natural i com a activitat econòmica per ser. El pressupost 2020 inclou partides amb més de 2,5 milions d'euros pel foment de les pràctiques tradicionals i la promoció de la producció de productes de qualitat. La producció de tabac, com tots sabeu, és en l'actualitat el principal producte de la nostra agricultura però cal treballar en la seva diversificació i el pressupost 2020 també inclou una partida de 150.000 euros amb aquest objectiu.

Senyores i senyors consellers com us he comentat anteriorment el projecte de pressupost del 2020 conjuga la voluntat de desenvolupament econòmic amb la de promoure la qualitat de vida dels nostres ciutadans. Per aquest motiu, el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior, el de Salut, el de Justícia i Interior com el d'Afers Socials, Habitatge i Joventut, tots ells veuen el seu pressupost incrementat pel 2020 amb més de 7 milions d'euros en el seu conjunt. Aquests ministeris són essencials per garantir la qualitat de vida dels nostres ciutadans i ajudar a aquells que es poden trobar en una situació de dificultat.

Si considerem el Ministeri d'Educació estareu d'acord amb mi que apostar per l'educació és apostar pel futur i com ja hem comentat el ministeri responsable de l'Educació és dels que gaudeix d'un increment més elevat per aquest projecte de pressupost pel 2020. Entre les iniciatives que pateixen un major canvi podem destacar, per exemple, el projecte d'informàtica a l'escola,

transversal als tres sistemes educatius i que s'alinea a l'eix estratègic de transformació digital del país, i que veu la seva partida pressupostària incrementada en un 29%. Però els increments en el projecte de pressupost 2020 no tan sols afecta l'educació obligatòria, sinó que també incrementa significativament els recursos d'ensenyament superior obtenint així, per exemple, la Universitat d'Andorra el pressupost més elevat de la seva història. Com comentat anteriorment, el Ministeri de Justícia i Interior és l'únic pel qual es preveu la creació de noves places associades al poder judicial mostrant la rellevància de les seves funcions.

Pel que fa referència a la despesa en matèria sanitària, el pressupost del 2020 preveu increments en el finançament de la CASS i del SAAS amb l'objectiu de mantenir l'excel·lent nivell assistencial de què gaudeix el país. L'envelliment de la població i l'aparició de tractaments terapèutics cada cop més costosos no fan preveure que la despesa sanitària pugui disminuir en els propers anys, però cal treballar en l'eficiència de la gestió i la racionalització de la despesa. Per aquest motiu, s'han desenvolupat diferents iniciatives com el desenvolupament de la via preferent, la història clínica compartida o la modificació de la Llei del SAAS que en els propers mesos haurien de començar a donar resultats.

El Ministeri d'Afers Socials, Habitatge i Joventut veu reforçat el seu finançament en el projecte de pressupost del 2020 amb 0,8 milions d'euros i es mantenen la majoria dels seus programes com a crèdits ampliables amb l'objectiu de garantir-ne l'accés als ciutadans en cas de necessitat.

Senyores i senyors consellers, una de les principals problemàtiques socials que afronta la societat andorrana en l'actualitat és la manca d'habitatge de lloguer a un preu raonable. Amb l'objectiu d'aportar-hi solucions des del Ministeri d'Afers Socials s'està desenvolupant la legislació necessària per a desenvolupar l'Institut Nacional de l'Habitatge que també implicaria la creació d'un fons públic privat per augmentar l'oferta d'habitatge de lloguer. El pressupost també inclou una partida de 150.000 euros per a polítiques per ajudar a l'emancipació dels joves. A més a més, tot i que no està inclòs en el pressupost 2020, sí que Govern, constituït com a junta d'accionistes d'Andorra Telecom, ha decidit recentment capitalitzar aquest fons públic privat amb part dels 16 milions d'euros assolits amb la venda de les participacions d'Avatel a fi de garantir el bon i ràpid funcionament d'aquest fons públic privat.

Finalment, segurament el ministeri més transversal de tots és el d'ordenament territorial. Aquest ministeri ha vist el seu pressupost reduït en 3,1

milions d'euros amb el convenciment que en l'actual cicle expansiu de l'economia, la inversió privada, és suficientment alta per gairebé col·lapsar el sector de la construcció del país provocant una forta tensió del sector i un important encariment dels costos. El projecte de pressupost del 2020 també segueix la tendència dels darrers anys d'anar disminuint les inversions en la xarxa viària i en canvi anar augmentant la inversió en infraestructures productives. Cal destacar que en el projecte de pressupost d'enguany es garanteix un nivell d'inversió molt elevat d'infraestructures cabdals per mantenir les nostres polítiques de benestar i, en aquest sentit, són destacables els 5 milions d'euros en infraestructures educatives; els 3,5 milions d'euros en infraestructures sociosanitàries; 2,5 milions d'euros en infraestructures del Ministeri de Justícia i Interior o els 4,2 milions d'euros destinats a inversions del Ministeri de Medi Ambient.

Senyores i senyors consellers, com us comentava avui debatem un projecte de pressupost que respecta els criteris de sostenibilitat fixats en la Llei 32/2014, un projecte de pressupost que és rigorós en la gestió dels recursos públics, que aposta pel foment del desenvolupament econòmic del país tot i reforçant les estructures bàsiques de l'Estat del benestar.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Avui sortint de la recepció del Copríncep, alguns dels membres, no tots, evidentment, de CC, hem anat a fer el dinar que fem tradicionalment cada any després de la recepció del Copríncep, i ja abans de venir hem posat sobre la taula que votarem en contra de les esmenes a la totalitat. I ens hem recordat a nosaltres mateixos al tomb d'un cafè, que la nostra aposta, que estava al nostre programa i pel qual les persones de la Massana, els homes i les dones de la Massana van votar, és una aposta pel diàleg, sí, però també pel consens, la governabilitat i l'estabilitat.

Dient això jo crec que es pot entendre que, si hi ha diàleg hi ha consens, es pot recolzar la governabilitat i l'estabilitat i que de la mateixa manera que en un moment donat es poden destacar els punts febles de determinada qüestió, també es poden destacar en el seu moment els punts forts.

I perquè no quedi dubte, al llarg de la intervenció li destacaré els punts forts, estimat amic, Sr. conseller, Pere López, perquè vegi que la Massana ha fet un avenç important i aquest pressupost mereix el nostre recolzament.

Per centrar una mica el tema, com deia el Sr. Jover, cal recordar el que fèiem fa uns dies amb el marc pressupostari. El marc pressupostari arranca d'unes previsions que no les fem nosaltres, unes previsions que vénen del Fons Monetari Internacional, que vénen de l'OCDE, que vénen d'Europa, i que, per tant, nosaltres no podem pretendre saber-ne molt més que ells per posar-les en qüestió. Cosa que en altres ocasions també hem fet.

Per començar, al llei de la regla d'or marca que l'endeutament del nostre Estat, l'endeutament d'Andorra no pot superar el 40% del PIB. Doncs, bé, a les directrius de Govern, ja es fixa la vocació, la voluntat d'estar per sota d'aquest 40, per estar -si no m'equivoco Sr. Jover- per sota del 34. Però si amb això no n'hi hagués prou, el marc pressupostari acaba la legislatura amb un 29,9% d'endeutament. Això vol dir pràcticament... pràcticament no... 10,1 punts per sota del límit legal.

Evidentment, també es compleix el criteri de la despesa màxima permesa, com també es compleix el criteri de despesa de funcionament. En aquest sentit recordar que la despesa de funcionament ve a dir que si l'economia creix un ix per cent, la despesa de funcionament del nostre país no pot créixer més enllà d'aquest ix per cent.

I per exemple, el tercer any d'aquesta legislatura que es preveu que l'economia creixi un 3,4%, la despesa de funcionament només creix la meitat, és a dir un 1,7%. I a l'últim any d'aquesta legislatura que es preveu que l'economia creixi un 3,1%, la despesa de funcionament només créixerà un 1,8%. Això vol dir que el país va creixent sempre una mica més ràpid que el que ens costa fer funcionar el país, la qual cosa és positiva. I recordar, també ho vaig dir la setmana passada en el debat del Marc pressupostari que el barem dels ingressos indirectes versus els directes, és a dir els impostos indirectes contra els directes, s'ha de mantenir en aquest famós 40%. Que és cert que està mantingut al 39 i escaig i que si fem créixer el turisme i fem créixer l'activitat econòmica, segurament anirà pujant, i per tant com que pujaran els ingressos indirectes, aquest marge quedarà més folgat.

I és cert que aquest pressupost presenta un dèficit, però també com ja ho hem fet altres anys, al final la liquidació doncs és equilibrada. I no vull perdre de vista el què passarà amb la liquidació del pressupost d'enguany perquè m'imagino que la venda de les

accions que tenia Andorra Telecom amb una societat espanyola i que han suposat un benefici important i a més a més la recuperació de capital entorn tot plegat d'uns 30 milions d'euros, suposaran al final que ja sigui via retorn de dividends d'Andorra Telecom o ja via... perquè aquests diners entren en la caixa de tots, la liquidació pressupostària serà bastant més positiva del que molts podíem sospitar avui fa un any.

I s'ha de reconèixer, no ens ho esperàvem i ha sigut així i per tant res fa pensar que hagi de ser al contrari. Senzillament el Sr. Jover ha fet unes previsions que no són cap bogeria, no són cap cosa fora del normal i que per tant es poden complir. I com ja vaig explicar l'altre dia, aquest pressupost amb dèficit se li ha de donar el marge de confiança perquè es liquidi amb equilibri o amb superàvit.

La veritat és que al Sr. Jover li he de retreure que m'ha xafat la meitat del que ara anava a dir i per tant d'aquesta mitja hora que ara teníem de discurs, crec que em sobraran bastants minuts.

Voldria fer un encís en aquesta situació d'aquest Marc pressupostari i d'aquest pressupost, el que volem és estabilitzar els ingressos que s'estan mantenint al tomb d'una xifra que poc a poc va pujant, evidentment ara parlaré de com ens agradaria fer-los pujar per mantenir les prestacions que alguns en demanen moltes més, però que lamentablement no hi ha prou diners per pagar-ne més.

Fent això a més a més, impulsant aquests ingressos com deia, que ara explicaré, aconseguim el que demostra el Marc pressupostari que és la reducció progressiva, paulatina, constant i sostinguda de l'endeutament del nostre Estat fins a representar que havia estat el 30 i molt percentatge, el 29,9% d'aquí a tres anys i escaig.

Això com es pot fer? Amb contenció pressupostària, es pot fer mantenint les despeses, contenir les despeses i fent exclusivament aquelles coses que necessitem, que són necessàries pel país i fent-ho, fent pujar els ingressos però sobretot com sempre hem dit també al nostre programa sense pujar la pressió fiscal. I fent això, fent créixer la competitivitat, fent millors polítiques també es crearan nous llocs de treball.

Nosaltres insistim, ara ho deia el Sr. Jover, en què volem fer pujar els ingressos, perquè si fem la bossa més gran, hi haurà diners per fer moltes coses que molts estarem d'acord amb què s'han de fer.

Evidentment si fem omplir la bossa, cada cop no només complirem amb escriure amb la norma de la regla d'or sinó que hi haurà molts més diners a la caixa, molts més diners a la bossa per fer moltes més

polítiques, que cadascú dins de la seva sensibilitat troba més prioritàries.

Evidentment totes són importants però hi ha prioritats que van per davant de les altres. Ara ho deia el Sr. Jover, s'han de defensar els sectors tradicionals, la banca, el comerç, el turisme, hi feia molt incís. Sense aquells pilars que han permès que arribem al que som avui dia, que han generat milers de llocs de treball pels nostres avis, pels nostres pares i per nosaltres i pels que vénen ara, sense la defensa d'aquests sectors tradicionals evidentment ja no faríem ni el que estem fent amb un pressupost de contenció, de despesa racional i d'avançar poc a poc cap a aquell tipus de país del benestar que tots, alguns més i alguns menys, volem.

Evidentment cal diversificar amb nous sectors que no existeixen, i ara el Sr. ministre de Finances en feia referència amb un exemple com pot ser la Unió Europea i el seu acostament, al qual nosaltres ja hem dit en tot moment que hi estarem d'acord sempre i quan, i entenem que passarà per referèndum, suposi oportunitats pel nostre país i suposi avantatges per les persones, per les famílies, per les empreses d'Andorra, mantenint les línies vermelles que sempre hem mantingut.

Però no hi ha dubte que un bon encaix amb Europa pot significar, si és un bon encaix, oportunitats pel nostre país, per les persones que hi viuen, la creació de llocs de treball cada cop més ben remunerats. I per fer-ho hem de seguir impulsant la seguretat jurídica, un marc econòmic favorable per la creació de llocs de treball a través de la competitivitat. Crear un entorn cada cop més competitiu perquè s'instal·lin cada cop més empreses generadores de PIB i que com més creixi el PIB, més impostos podrem recaptar sense caure en el parany com deien alguns, que n'hi ha quatre que no paguen i que haurien de pagar. Tots paguem i tots hem de pagar.

En aquest sentit, no només per impulsar la inversió nacional sinó també la inversió estrangera, celebrem que se celebri aquí a Andorra la Cimera Iberoamericana i que sense dubte no només és un repte per mostrar-nos el món del que som capaços, del fantàstic país que tenim, de les nostres altes capacitats logístiques com s'ha demostrat a través d'altres esdeveniments ja siguin esportius, culturals o polítics, sinó que a més a més és una ocasió per l'obertura econòmica, per la signatura per què no, de més CDI's amb tots aquests participants que sense dubte seran objecte a través del Ministeri d'Exteriors de reunions bilaterals i de programació de futures reunions amb els membres del nostre Govern, per fer que Andorra sigui més visible en tots aquells països de l'entorn Iberoamericà que sense dubte tenen coses a aportar al nostre país, entre ells la creació de

riquesa. I en aquest sentit, vull felicitar al Sr. Gallardo per la seva diplomàcia econòmica, perquè vostès entendran que en l'entorn global i competitiu en el qual vivim, les oportunitats no vénen soles a Andorra.

Felicito al Sr. Gallardo per haver anat com alguns diuen de viatge, perquè el seu ministeri és clau per la recerca d'oportunitats. Les oportunitats no estan voltant al riu Runner ni al Pas de la Casa per aterrir aquí. Les oportunitats estan al món i hem de ser més espavilats per agafar-les, per generar aquest entorn competitiu de seguretat jurídica perquè vinguin a instal·lar-se aquí i a la vegada generin oportunitats pels andorrans a fora.

Per posar un símil, que no se'n van de fires els empresaris? Que no se'n van de congressos els professionals liberals? O és que totes les fires es fan a Andorra i totes les oportunitats pels empresaris del nostre país i pels autònoms aterren aquí per art de màgia? Doncs no, la gent es mou, la gent viatja, la gent aprèn, la gent s'enriqueix viatjant i porten a Andorra oportunitats. I per això li vull donar el nostre coratge i el nostre impuls i suport perquè segueixin en aquest camí per cercar pel nostre país iniciatives i oportunitats.

I també aprofito ara que parlem de l'impuls econòmic i de l'obertura, per posar en coneixement dels consellers i conselleres que amb el Sr. Gallardo i amb els grups parlamentaris que donem suport a la majoria, vam acordar repartir-nos la feina de cara al famós projecte dels actius virtuals, de manera que el ministeri del Sr. Gallardo es farà càrrec de la llei marc que legalitzi la tecnologia blockchain. Això vol dir tecnologia que validi un certificat acadèmic, un certificat mèdic, una identificació, i els grups parlamentaris que donen suport al Govern, ens encarregarem del marc legal dels actius virtuals, que no ho tornaré a dir, és una gran oportunitat, les FinTech, els actius virtuals, les monedes digitals, els Tokens, per generar llocs de treball, per atreure talent i per canviar una mica més el paradigma d'Andorra, que permet al final enriquir una mica més el nostre país.

Ja per acabar aquest punt, recordar que tot això és possible gràcies a una millor competitivitat, no només empresarial sinó també fiscal. La nostra fiscalitat és certament baixa i no en farem ara una escenificació de què aquí n'hi ha quatre que no paguen i només paguen les classes, li ha faltat dir oprimides, perquè no és així. Recordem que el nostre IRPF té una clara vocació també diguem-li social, donat que fins a 24.000 euros d'ingressos, no es paga IRPF, i recordem que hi ha un tram del 50% superior on també només es paga el 50% de la quota.

Voler dir que els empresaris aquí estan a la selva i que aquí no paga ni cristo, és absolutament fals, només cal referir-se a les recaptacions.

I és en aquest sentit que creixent l'economia, fent créixer la base tributària, és com es pot fer que hi hagi molta més recaptació per fer moltes més polítiques al servei també del que vostès volen i del que nosaltres des de la majoria també volem.

El Pressupost és sense dubte una eina transversal, com deia, per promoure la competitivitat. I avui en feia referència S.E. el Sr. Copríncep Joan Enric Vives i tots hem pogut sentir que feia referència a les inquietuds que tots compartim, no només una part de l'arc parlamentari, jo crec que tots compartim Govern i consellers a les inquietuds socials, a l'habitatge, a les pensions i també al que ara està tan de moda al Reglament, la temàtica del COP25, temàtica mediambiental.

A través de l'eina del pressupost al qual nosaltres també negociant internament sense fer xous, li donarem suport quan toqui en el seu dia i avui evidentment no recolzarem les esmenes a la totalitat, és una eina com deia de política transversal i que ha de servir per crear una economia més productiva i també una societat més justa, més inclusiva a través, com deia, de la innovació, de la creació de llocs de treball, de la competitivitat i de la sostenibilitat no només social sinó també econòmica, mediambiental i financera.

Promoure la competitivitat, al final, és promoure una millor vida, un millor benestar per a totes les famílies del nostre país. Aquest pressupost, nosaltres entenem que recull i cobreix les necessitats d'Andorra, dels que més necessitats tenen: dels empresaris, dels autònoms, dels professionals liberals, dels residents... de tothom. Evidentment com deia, cada grup parlamentari, cada partit polític té prioritats diferents però cal reconèixer, Sr. Jover, que aquest pressupost recull la major part de les necessitats i aporta solucions pensem a tots els homes i dones del nostre país.

Ara des del PS feien referència però voldria recordar que des del ministeri del Sr. Filloy, Afers Socials, es recull un global de 27 milions d'euros i, a més a més, pel centre de Santa Coloma, pel CREI, pràcticament 3 milions d'euros més. Per tant, quan estem parlant de què el pressupost del Sr. Filloy, el pressupost d'Afers Socials, ascendeix a 30 milions d'euros, sortir a dir aquí que són zero comes, em sembla una mica exagerat. 30 milions és una part important del nostre pressupost i si fem que el nostre pressupost d'ingressos creixi doncs, encara s'hi podran destinar més recursos.

Aquest caràcter social també el tenen altres ministeris, per exemple, el ministeri de la Sra. Vilarrubla que és un ministeri que veu com se li dona suport a un pressupost que permet incidir en la qualitat de l'Escola Andorrana, de l'ensenyament superior i de la universitat que ens agradaria per exemple que fos molt més internacional. En definitiva un millor ensenyament i de més qualitat.

També és un pressupost transversal i que va en pro de la cohesió social, amb ministeris com el de la Sra. Riba, Ministeri de Cultura i Esport, que no només amb l'obertura del Rosaleda suposo que a principis de l'any que ve, també com ara ha dit el Sr. Jover es treballa per al relat identitari que serà la primera pedra pel futur -ja veurem quan- Museu Nacional i també el Llibre Blanc. I no vull oblidar les progressives aportacions que estan fent des del Ministeri d'Esports i des del Ministeri de Cultura a les diferents associacions, entitats culturals i esportives queestic segur, Sr. López, que si no els aprovéssim el pressupost, no estarien gaire contents.

També feia referència d'acord amb el discurs del Sr. Copríncep, de Sa Excel·lència, aquest matí a la sostenibilitat i en aquest sentit, Sra. Calvó, aquest pressupost també ajuda a fer de la nostra Andorra un país mediambientalment cada dia més sostenible, un pressupost que ajuda a què les nostres muntanyes cada dia siguin més maques, més sanes no només perquè nosaltres o els nostres fills i els quins vindran després les puguin gaudir sinó també per a què sigui un motor turístic sense precedents. En aquest sentit, recordar que els grups de la majoria han presentat una Proposta de resolució per declarar l'estat d'emergència climàtica que sense dubte ens ajudarà a potenciar el nostre país com un país de muntanya únic i preciós.

Val la pena recordar, com deia el Sr. Jover, que la despesa sanitària malgrat es vulgui contenir presenta la situació, Sr. Martínez Benazet, que és que cada cop ens agafa sent més vells, que cada cop els tractaments són més cars i per tant aquesta despesa no fa més que pujar. Però nosaltres estem per recolzar la sanitat universal i evidentment per gestionar-la de la millor manera possible, però no girarem l'esquena a un pressupost que recolza el SAAS i el Ministeri de Sanitat en definitiva.

En definitiva, tots aquests ministeris tenen les aportacions necessàries per tirar endavant amb allò que amb els ingressos que tenim, i sense pujar la pressió fiscal, podem fer.

Em centraré un moment en el Ministeri de Justícia i Interior, els meus companys presidents de grups parlamentaris ho faran cadascun amb altres ministeris, per recordar els reptes de futur que té el

Sr. Josep Maria Rossell a qui animo a seguir endavant dins del seu ministeri.

Sempre pensant en un model de justícia àgil, eficaç i transparent on hi ha la voluntat de la implantació, -ara ho deia el Sr. Jover-, amb aquests 4 milions que es vol anar cap a la digitalització de l'Administració perquè els tràmits cada dia siguin més ràpids perquè les persones que treballen en l'Administració puguin dedicar el seu talent a desenvolupar altres projectes i no se'ls ofegui amb papers i més papers. Evidentment el Ministeri de Justícia també vol implantar les noves tecnologies i recordem que vam votar fa poques setmanes aquí aquella pròrroga que permetia ficar en marxa tot el sistema de gravacions, tot el sistema de supressió de tràmits que al final farà una miqueta més àgil el nostre sistema judicial.

El Ministeri de Justícia té sobre la taula la Llei de modificació de la Llei qualificada de justícia; la Llei d'accés electrònic de l'Administració de justícia i l'expedient electrònic; té sobre la taula modernitzar la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal; la modificació del Codi de procediment penal; la modificació de la Llei de seguretat pública que fa un parell de dies es va entrar a Sindicatura; evidentment la Llei de la persona i de la família; la Llei de seguretat privada i un dels nostres temes de campanya amb el Sr. Rossell i el Sr. Ferré com és la implantació de les residències digitals, que també pot ser objecte d'un estudi profund, d'una anàlisi molt important perquè això evidentment requerirà en el seu dia una modificació de la Llei d'immigració o d'alguna que sigui col·lateral, però evidentment és una oportunitat d'ingressar molts diners a les arques de l'Estat, per a totes aquelles persones que es voldran fer residents virtuals o digitals al nostre país, tributaran al nostre país, generaran riquesa al nostre país estant-hi a fora.

I no voldria oblidar que el Ministeri de Justícia i Interior és un ministeri que creix en el sentit de què, per mencionar alguns aspectes, es creen dos noves places de batlle, tres de secretari judicial i tres d'oficials de batllia que sense dubte ajudaran, amb tot això que he explicat de la modernització de la justícia, a fer que la justícia d'Andorra sigui una mica més àgil.

I ja per acabar per explicar un cop més, per què ens agrada aquest pressupost? Aquest pressupost no només preveu inversions a les escoles, no només preveu inversions en la Seu de la Justícia, protecció per les allaus o, ja sé que no els agrada, però també pavimentacions. Jo recordo fa molts i molts anys quan, per anar per Andorra, era anar per un camp de mines, deixaves els amortidors del cotxe destrossats en un any. Ens agrada tenir les carreteres, que estiguin bé, ens agrada! No cal que siguin autopistes

però ens agrada que estiguin ben mantingudes perquè després quan neva no es poden netejar i són fanguers.

Però, mantenint la necessitat de què sense entrar en la ubicació defensem l'estudi d'algunes infraestructures que ens semblen clau i estratègiques pel nostre país, ja discutirem en el seu dia els continguts, i baixant a l'arena de la política parroquial doncs, mirin que fàcil és explicar i d'entendre que en els pocs mesos de legislatura els consellers de La Massana, d'acord amb el diàleg i el consens amb el Govern, es presenten a unes eleccions dient que volen que hi hagi una vorera des de la Massana fins Arinsal, i la vorera de la Massana fins Arinsal ja està al pressupost. Ja està al pressupost a més a més de guanyar el concurs del pressupost participatiu. Per tant els veïns de la Massana i d'Arinsal podran anar passejant amb bicicleta, amb les seves mascotes, amb els seus fill de la Massana fins a Arinsal, cosa que avui dia desgraciadament és impensable.

Aquest motiu és important per a nosaltres, aquest motiu ens l'han reclamat persones de tota la parròquia que quan surten de la Massana caminant, i ho dic amb tot el *cariño* del món, només poden anar a Ordino o cap al reg i al Sant Ermengol. I també volen pujar als pobles de la parròquia.

Els hi farà gràcia, però han sigut, em sembla 3 pressupostos i una proposta de resolució aquí al Consell General en un debat d'orientació, però suposo que els hi sona a tots la Casa Parramon. Doncs la Casa Parramon està al pressupost. I aleshores quan un edifici que està a la parròquia al qual has defensat que a aquest edifici se li doni un ús públic perquè és un edifici de titularitat pública i que està en desús i, per tant, es pot crear vida en aquell entorn i en aquell barri, doncs, no podem fer més que aplaudir que a la Casa Parramon se li doni ús.

Aquest pressupost preveu també el desviament de la Massana i preveu també dos coses molt interessants que ja s'han posat en pràctica i que s'han demostrat d'alta utilitat, que és el tram que hi ha des de la cruïlla d'Anyós fins el túnel dels Dos Valires. Com ja s'ha vist, amb aquest desdoblament amb cons als matins, ha fet desaparèixer les cues que tradicionalment havíem tingut a la Massana, i això afecta no només a la Massana sinó també a la vall d'Ordino. I el problema dels matins ha desaparegut.

No només el pressupost preveu això, sinó que també preveu un carril reversible que farà que a les tardes quan hi ha més cua de pujada hi hagi dos carrils de pujada, i als matins si hi ha més cua hi hagi dos carrils de baixada. Els dissabtes quan hi ha més esquiadors, hi hagi dos carrils de baixada. Els

dissabtes quan pugem a esquiar hi hagi dos carrils de pujada.

Vostès es pensen que els consellers de la Massana votarem en contra d'això juntament amb totes les polítiques que per a nosaltres tenen un clar caràcter transversal cohesionador i que impulsa la competitivitat? Doncs, se'ns fa difícil, i no només se'ns fa difícil, sinó és que votarem en contra de la seva esmena a la totalitat.

Moltíssimes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Naudi, abans que sigui, vostè ens ha enganyat, ens ha dit que no esgotaria el seu temps però gairebé ho ha fet.

Intentaré ser més breu.

De fet començaré pel final i començaré dient que el Grup Parlamentari Liberal no donarà suport a les esmenes a la totalitat per al pressupost de l'exercici 2020 presentades pel Grup Parlamentari de Terceravia + Unió Laurediana + Independents i el Grup Parlamentari Socialdemòcrata a petició del Sr. López. I li explicaré ben clar.

Bé, l'intentaré explicar ben clar, l'intentaré convèncer. Alguna cosa em diu, però, que segurament no ho hauré aconseguit, però sí que li demano certa predisposició a escoltar atentament les explicacions que vostè requeria, però que no només les hi adreço a vostè, sinó que ho volem adreçar a tota la ciutadania, com no podia ser d'una altra manera.

Què és el que va fer que en els exercicis anteriors el Grup Parlamentari Liberal esmenés a la totalitat el pressupost del Govern i no ho faci aquesta vegada? Doncs, penso que és una explicació molt lògica i molt clara. Els 4 pressupostos anteriors de la legislatura anterior eren els pressupostos de la formació política Demòcrates, era el seu programa polític. En canvi, ara, el pressupost de l'exercici 2020 és el fruit de les propostes polítiques, no d'una formació política, sinó que 3 formacions polítiques que s'han entès i han arribat a aquesta "entente" per posar un pressupost per a l'exercici 2020 que cospa, que conté, que contempla moltíssimes de les propostes de les 3 formacions respectives.

I a més a més, aquesta evidència que, com a mínim ha mandatat la ciutadania, no un sinó ja dos cops, penso que val la pena posar-la en relleu.

Doncs, per això he començat pel final, anunciant que nosaltres no votarem a favor de l'esmena a la totalitat perquè pensem que el pressupost que tenim davant nostre compleix amb les necessitats del nostre país.

I li diré amb termes més generals. Pensem que és un pressupost sòlid, que respon a les necessitats d'aquest Govern tripartit. Ja ho dèiem en el seu dia. El contracte que té qualsevol formació política envers el ciutadà és allò que negre sobre blanc identifiquem amb un programa polític. I aquest pressupost conté moltes de les propostes que nosaltres portàvem en el programa polític. És més, no només nosaltres Sr. López, n'hi ha una que vostè avui ja ha començat a esmentar, no diré pas a criticar, com és el multifuncional que vostè també li portava. Només cal recuperar el programa polític de les darreres eleccions generals, el programa d'Acord per Andorra la Vella, tant vostès, el Partit Socialdemòcrata com la formació Liberals d'Andorra vàrem dir que arribats el cas, des d'aquesta mateixa tribuna el defensaríem. Veurem si acabarà sent així o no. Nosaltres estem ben contents de què hi aparegui.

El que li deia, el nostre pressupost d'enguany, al nostre entendre, és un pressupost més global, que recull més sensibilitats, que dona més respostes a les necessitats reals del nostre país, a les necessitats reals dels nostres ciutadans.

Vàrem tenir l'oportunitat la setmana passada d'analitzar-ne la seva sostenibilitat econòmica, veure si era un pressupost realista o no, veure si era un pressupost realitzable, i veure si era un pressupost que garantia la sostenibilitat financera. Penso que aquest debat ja va quedar més que superat, ja va quedar més que clar, per la qual cosa totes aquetes premisses que són necessàries i que cenyides dins del marc pressupostari havien de contemplar, ja es va demostrar que era així.

Òbviament, estaré d'acord amb qui sigui i amb vostè també que com en tot en aquesta vida, hi ha aspectes millorables. Nosaltres, des del nostre grup parlamentari, i entenc que tots els altres grups parlamentaris també treballaran en poder millorar aquest exercici de pressupost via esmena. Per tant, ens trobarem i realment recollirem el guant d'aquelles propostes que siguin francament millorables o susceptiblement millorables en el pressupost d'enguany.

Per tant, senyors de Govern ja els aviso i els demano també la receptivitat suficient per veure si aquest pressupost, com tot en aquesta vida, el poden entre

tots plegats -tots plegats- Sr. López a vostè també, entrar esmenes que podem consensuar amb la finalitat de, encara, donar un gir de volta més a aquest pressupost i acabar-lo de millorar.

No estic gens d'acord amb el missatge que hem vist al començament que vostès parlaven que és menys amb pressupost pel que fa a polítiques d'habitatge, d'afers socials, etc. Jo he mirat aquest pressupost i les xifres així ho indiquen i ens ho acaba de reportar el ministre Portaveu i de Finances, jo veig un pressupost amb més sanitat, amb més educació, més social i amb més justícia. Per tant, d'entrada, aquest pressupost que dona més acompanyament al ciutadà, més suport a les necessitats dels nostres conciutadans, més oportunitats als nostres joves i no tant joves, perquè posem esment també a la formació a l'ensenyament a la base, però a l'ensenyament superior i també a la formació continuada, i un pressupost més igualitari. Nosaltres, com no podia ser d'una altra manera necessàriament li hem de donar suport.

Ara sí, m'endinsaré una mica a analitzar algunes parts d'aquest pressupost, però per fer-ho de manera, doncs, més eficient, em cenyiré si els sembla a aquells ministeris que estan encapçalats per ministres liberals, de la mateixa manera que el Sr. Naudi ja ho anunciava, s'ha centrat més en el ministeri de Justícia i suposo que el Sr. Enseñat, doncs, farà el mateix amb la resta dels ministeris.

Uns ministeris on contempen aquelles propostes que el Govern tripartit ha acordat perquè és la confluència de tres programes electorals i amb els quals nosaltres ens sentim molt còmodes.

I començaré per Afers Socials, que ha estat des de la presentació potser, que s'ha volgut vendre a la ciutadania un ministeri amb partides pressupostàries menystingudes. Pensem que no és el cas. Ho remarcava fa poca estona el Sr. Naudi, però d'entrada veiem aquesta creació de l'Institut de l'Habitatge d'Andorra. Això no ho teníem, ja hi és, per tant això no podem dir que seria un pressupost continuista quan surten nous projectes damunt de la taula.

També hi ha una dotació, hi ha partides pressupostàries per aquest fons publico privat de l'habitatge. A més a més, també ho ha anunciat el ministre, i penso que ahir ja era públic a la premsa, en el qual aquest fons publico privat per l'habitatge amb dotació per la creació del fons es veurà plenament incrementada extra pressupostàriament per aquestes plusvàlues de la venda d'Avatel. Per tant, ja comptarà des del seu vell inici amb un pressupost contundent, per dir-ho d'alguna manera.

També veiem una primera partida, no pas suficient però una primera partida, ja mostra un senyal inequívoc de quina és la voluntat d'aquest Govern, de les partides per a l'emancipació dels joves. Una proposta Sr. López que suposo que recordarà que també era nostra. Per tant, la donem més que benvinguda i altres partides que potser poden ser menors, però no pas menys importants, com el fet que a partir d'ara serà el Ministeri d'Afers Socials el qui assumeixi les competències del servei de teleassistència, que fins fa poc les havia d'assumir els comuns. Aquest traspàs de competències doncs per tant té el seu reflex en aquesta partida pressupostària.

També un increment important d'euros per la prestació de desocupació involuntària per garantir un possible augment de la despesa. Per tant també una mesura preventiva per allò que pugui passar i que no haguem d'actuar de manera en reacció als esdeveniments sinó contemplant de manera preventiva el que pugui passar i que les partides hi estiguin contemplades.

Una pujada també important per garantir els increments dels imports de la pensió de solidaritat per a la gent gran i els nous pensionistes.

Així mateix també uns increments d'imports de la pensió de solidaritat per a les persones amb discapacitat en els pensionistes.

Partides per garantir l'atenció educativa i formativa dels infants, joves i adults en discapacitat, ja siguin usuaris actuals o nous del programa Integra.

Una nova partida pressupostària per fer front a l'atenció dels joves usuaris del programa JEI, (Joves en inclusió) que pateixen autisme. I una nova partida, però també l'oficina física d'informació a l'habitatge. Per tant, parlar simplement de continuisme quan es reflecteixen partides noves en projectes que no existien, pensem que no és del tot cert, i a més a més amb la quantitat important de diners, destinats a un Ministeri tan important com és el d'Afers Socials.

Parlem del Ministeri de Presidència, Economia i Empresa, també hi havia fet menció el conseller Naudi en concret, felicitava el Sr. Gallardo. Jo penso que està molt bé felicitar-lo però penso que el que ens hem de felicitar són tots els ciutadans, a comptar de no un sinó dotze ministres i un cap de Govern rigorosos i competents que fan bé la seva feina. Està clar que òbviament, jo ho entenc d'aquesta manera, també l'oposició ha de fer la seva feina, però també serveix com una molt bona oportunitat per posar negre sobre blanc de quina és la realitat i com s'està fent la feina actualment, amb la qual cosa penso que ens n'hem de felicitar. Som tots nosaltres per veure

com es gestiona de manera absolutament rigorosa els recursos públics per tal d'aconseguir aquells objectius que s'ha marcat el Govern tripartit amb el suport de les partides pressupostàries en el respectiu pressupost.

El Sr. Gallardo en compareixença pública ja va anunciar que les línies estratègiques del seu departament eren impulsar el creixement econòmic, l'ocupabilitat i el treball. També aquesta diversificació de l'economia, que òbviament no ens vindrà sola, s'ha de treballar aquesta diversificació de l'economia. Sobretot associada a sectors d'innovació que ens aportin un valor afegit al nostre país per impactar en la competitivitat de la nostra economia, i també molta feina interna d'organització. Allò de desenvolupar el marc normatiu propi de totes les carteres que ens ocupa, i sobretot revisar i simplificar els processos i procediments. D'això n'hem sentit parlar moltíssimes vegades, però potser mai de manera prou contundent, prou vehement s'havia encarat aquest debat al de l'organització administrativa. També en parlarem quan parli del Ministeri de Funció Pública i Simplificació Administrativa. Doncs és agafar com diríem de manera planera, el toro per les banyes i afrontar d'una manera per totes aquestes traves massa vegades burocràtiques, que mai s'hi ha parat prou esment, però que ara és una aposta clara i decidida i així ho indiquen les partides pressupostàries en el nostre pressupost per simplificar aquests processos i fer que l'Administració doncs sigui, si m'ho permeten més "user friendly", més simpàtica per l'usuari, per l'administrat, és a dir per a tots nosaltres.

Entrant en projectes ja molt concrets, destacar que es continuen promovent els sectors tradicionals però insistint també amb la innovació i la modernització, entenent-los en un paradigma nou justament amb aquest paradigma del valor afegit que ha de suposar poder innovar en els diferents sectors, els tradicionals també perquè facin un salt qualitatiu important.

Per tant, cuidant els sectors tradicionals de la nostra economia com ha de ser, però també donar-los l'impuls necessari perquè puguin innovar i modernitzar-se.

Tot el tema de la digitalització de l'Administració, pensem que és un tema clau que ja no pot esperar més, i també de manera decidida veiem aquest impacte en els pressupostos amb apostes decidides per millorar aquelles eines informàtiques que han de servir per la millora de la gestió diària de tots els registres i de la tramitació online. En ple segle XXI moltes vegades no s'entén com molts dels tràmits que s'han d'afrontar a l'hora doncs d'obrir empreses, societats, comerços, encara requereixi un volum

clarament excessiu de paperassa, per tant és necessari de manera imminent que s'hi dediquin aquestes partides pressupostàries i veure-les en el pressupost doncs, no pot fer altra cosa que alegrar-nos.

En diversificació econòmica el Sr. Gallardo haurà de continuar viatjant, per molt sacrifici personal que suposi estar molts dies fora de casa, això ho sabem molts els que ens toca viatjar, però haurà de continuar fent perquè aquesta reactivació econòmica no es fa des del despatx del ministeri, sinó que cal anar a interactuar justament amb tots els possibles nous inversors per tal de liderar nous projectes per analitzar quins són els nous sectors que tenen cabuda i implantació en el Principat de manera fàcil, natural i que no suposin un greuge o una barrera. Per tant també ens n'alegrem i ens felicitem que aquestes partides quedin contemplades en aquest pressupost pel Ministeri d'Economia i Empresa.

I per últim el tema del transport públic. Penco que també hem vist al Sr. Gallardo sobre el terreny, damunt del terreny, actuant allà on calia, en un concurs que òbviament ja venia de l'anterior Govern, però que ha servit per millorar al nostre entendre, el transport públic, o si més no les xifres que són tossudes avalen que hi ha un increment susceptible en el nombre d'usuaris. Hom entendria que un increment susceptible en un termini breu de temps del nombre d'usuaris del transport públic, indicaria, podria ser, doncs que hi ha una millora. Potser d'altres en veuran d'altres motius, però nosaltres pensem que aquesta és la línia. I també ens felicitem per veure una proposta en aquest cas, que portàvem els Liberals d'Andorra en el nostre programa, i és que la partida pressupostària es podrà començar aquest estudi de viabilitat per conèixer, per esbrinar la viabilitat i la implantació al nostre país d'una xarxa de transport públic segregat. Per tant també partides molt clares, que miren clarament pel dia a dia del ciutadà, moltes vegades el ciutadà no demana dels polítics que ens perdem en disquisicions filosòfiques sinó que els solucionem allò senzill. Per tant, treballar i continuar treballant en el transport públic i en aquest sentit ja li garanteixo jo al ministre Gallardo que tindrà tot el nostre suport, com a mínim el del Grup Parlamentari Liberal, però estic convençut que dels tres grups que donem suport a la coalició de Govern, per millorar i donar un accés més fàcil, més senzill i més econòmic als usuaris del transport públic.

Breument, unes paraules referents al ministre de Turisme també, unes línies estratègiques que ja han estat presentades i que es reflecteixen en aquestes partides pressupostàries del pressupost per a l'exercici del 2020.

Cal fomentar unes polítiques de reglamentació del sector de manera clara, millorar si fa falta, que en fa, alguns dels textos vigents actualment. També una aposta decisiva per potenciar productes nacionals, i es treballarà ja en aquesta creació del Wine Tourism per l'enoturisme, pel turisme de vins, i hem de celebrar la conjuntura de què un vi fet per conjuntura de què un havia fet aquí a casa nostra, ha guanyat el premi i el reconeixement al millor vi d'altura, mai produït, per tant penso que podem com a país tots plegats treure pit. També un "level" de restauració tradicional i insistir moltíssim, penso que és un gran encert, en la formació... En la formació continuada de tots els actors implicats en tots els sectors però concretament la ministra de Turisme ja ha anunciat que la formació continuada dels actors que estan implicats en el món turístic és clau per poder evolucionar en la línia que requereix les necessitats del segle XXI.

També aquest foment de la cooperació transfronterera, l'organització del Congrés de Turisme de Muntanya podria ser un referent també amb molta més cooperació externa i, per tant, com element estrella aquest edifici multifuncional que no ha de ser un caprici ni de bon tros sinó que també ha de servir com a infraestructura per estimular l'economia. Veiem també que ens agrada que la transversalitat entre els diferents ministeris es veu incrementada justament perquè no són capelletes cadascun dels ministeris sinó que es complementen de molt bona manera i aquest edifici multifuncional la ministra de Turisme el té en ment justament com un revulsiu també per la nostra economia i per tant que sigui una infraestructura del país que serveixi òbviament per millorar i reactivar l'economia del nostre país.

Acabaré amb un breu repàs a les partides pressupostàries que queden reflectides sota el Ministeri de Funció Pública i simplificació de l'Administració.

Celebrem que hi hagi una partida pressupostària, penso que era un tema també que estava al carrer i que calia solucionar per la regularització de l'IPC dels exercicis 2011 i 2012, dels anys 2011 i 2012, allò que afectava que tots els eventuais amb nou contracte però amb una relació anterior amb l'Administració hi percebien, han de percebre aquest IPC 2011 i 2012, per tant, el recuperaran de manera retroactiva, això queda palès i explicitat en el Pressupost.

També desapareix aquesta limitació als salaris del 0,8% de l'IPC i el que es farà és aplicar l'increment que correspongui igual per a tothom.

I també molt important, una partida en aquest cas plurianual per la revalorització dels llocs de treball i evolució de càrregues que permetrà actualitzar les funcions del lloc de treball, i fer una planificació dels recursos humans més realistes. El Sr. Pintat ho reclamava, deia que no ho havia vist i li dono tota la raó Sr. Pintat, jo sí que ho he vist. S'ha d'optimitzar el funcionament de l'Administració i aquesta partida pressupostària en concret ja contempla en forma de plurianual, per tant és un projecte que tindrà seguiment durant tota aquesta legislatura que tenim per endavant de tres anys i mig encara, doncs, actualitzar les funcions dels llocs de treball de l'Administració i planificar-los d'una manera realista d'acord amb les necessitats de la modernització necessària d'aquesta Administració.

Això va lligat justament amb una de les partides més importants, diria importants segurament perquè no existien amb anterioritat, per tant, no és continuista sinó que és una mica de nova trobada, que és tot el tema de la digitalització de la nostra Administració que això ha de permetre modernitzar-la i això farà reavaluar llocs de treball de l'Administració. S'ha de fer per tant un estudi ben acurat de com optimitzar la nostra Administració pública i aquesta partida tan important que reflecteix els pressupostos va justament en aquest camí.

A tràmits també per ajudar a la ciutadania, no només a les persones que vulguin instal·lar-se al país i vulguin crear empreses i comerços, d'això se n'encarrega el ministre Gallardo, però Tràmits, és a dir, tots els ciutadans amb la nostra relació amb l'Administració per a qualsevol mena de temàtica, per a qualsevol "tràmit" com bé diu la paraula, doncs el que es farà és dissenyar i redissenyar tots els procediments de tràmits per fer justament la relació amb l'Administració molt més efectiva i molt més amable.

Per tant, cal buscar i treballar per aquesta simplicitat, una millora de la qualitat i, en darrer terme, una millora del servei a tots els ciutadans.

També hem vist en aquest sentit una partida per l'anàlisi i la reducció dels processos administratius. També s'han desenvolupat els reglaments pendents pel que té a veure amb el desenvolupament de la carrera professional i la planificació dels recursos humans de l'Administració, per tant, Sr. Pintat comparteixo el seu neguit amb vostè i veig que s'hi treballa... s'hi treballa perquè hi ha partides pressupostàries justament que van en aquest sentit.

I parlava el Sr. López de l'Oficina de col·locació. Home, jo penso que onze places de nova creació al Consell Superior de la Justícia es poden criticar, és lícit, és legítim, però vostè només fa falta que adreci

la vista una mica cap a la banda sud i veurà que l'edifici que hem creat de la Nova Seu de la Justícia tindrà unes necessitats que prèviament no hi eren i que si onze places poden acabar cobrint jo penso que ens podem donar més que satisfets.

No hi ha voluntat de cobrir més places i la voluntat de reconduir les places vacants no utilitzades i reordenar-les cap aquells departaments de l'Administració pública que més ho necessitin, això sí, com ha estat sempre queda oberta la contractació de personal necessari sempre que justifiqui per motius clars i obvis per Afers Socials, pel món sanitari, etc., etc. Però, per tant, aquesta Oficina de col·locació haurà de penjar el cartell de "cerrado por vacaciones" com a mínim perquè ni de bon tros és allò que vostè avui ja ens augurava.

Com li he dit al començament de la meua presentació, en aquest sentit el nostre grup parlamentari no donarà suport a les dues esmenes a la totalitat presentades.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Després d'haver aprovat el Marc pressupostari en la darrera sessió del Consell General, avui debatem el Projecte de Llei del pressupost de l'exercici 2020, el primer pressupost d'aquest mandat i la principal eina d'acció política d'aquest nou Govern.

A continuació passaré a detallar els principals eixos de la política pressupostària d'enguany però abans deixeu-me que faci un breu recordatori d'on venim per entendre on som.

El pressupost de l'any 2012 va ser el primer que va haver d'elaborar el Govern demòcrata i el context econòmic d'aquell inici de legislatura era força diferent a l'actual. El país es trobava immers en una important crisi en què es portaven encadenats cinc anys consecutius de PIB's negatius, i sis anys amb els dèficits més grans de la història del nostre país.

L'endeutament a finals del 2011 era de 768 milions d'euros, 627 milions d'euros més que l'any 2.000. A part de les factures per pagar: recordem el túnel dels Dos Valires, per exemple, amb més de 300 milions d'euros.

Ens vam trobar amb una CASS que havia perdut més de 5.000 assalariats i que presentava un dèficit de més de 30 milions d'euros anuals.

Per no parlar de les pensions dels funcionaris que no s'havien aprovisionat, i això ens va obligar a partir del 2016 a dotar 4,5 milions d'euros anuals al Fons de pensions dels funcionaris, seguint el que marcava la Llei del 2014 de creació i regulació del Pla de pensions de la funció pública.

Pel que fa al nombre de turistes anava disminuint any rere any i portàvem dos anys de destrucció neta d'establiments comercials.

Així doncs, i tenint en compte el context econòmic amb el qual ens vam trobar, es van haver de fixar uns eixos pressupostaris rigorosos per canviar la tendència de la nostra economia que només feia que decreixer. Era necessari mirar a llarg termini i no reaccionar únicament als problemes conjunturals. En aquesta línia vam aprovar l'anomenada Llei de la regla d'or; vam lluitar contra els dèficits que s'estaven convertint en estructurals i vam apostar per la promoció econòmica i la inversió per garantir la millora i manteniment de les infraestructures públiques; també pels serveis públics de qualitat, per ajudar a la nostra ciutadania, a tota la ciutadania, i això ho vam aconseguir estabilitzant els ingressos de l'Estat i, per tant, diversificant les seves fonts i alhora contenint la despesa pública.

És cert que a mesura que avançava el mandat el context econòmic que ens va acompanyar era positiu, però també és cert que vam aprofitar el moment de creixement per aturar l'augment de l'endeutament tot millorant els resultats pressupostaris, i si bé és cert que estem molt satisfets de la política pressupostària dels darrers vuit anys, també sabem que actualment Andorra ha d'afrontar nous reptes. És un bon moment per plantejar-nos el rumb dels pròxims quatre anys, ser valents i tirar endavant mesures importants però també realistes, i realistes però també sostenibles. Sempre posant el focus al llarg termini, però sense deixar d'escoltat les necessitats més immediates dels nostres ciutadans.

Per aquest motiu el pressupost ha de ser i és l'eina principal d'acció política del Govern que li ha de permetre dur a la pràctica els seus objectius a mig i llarg termini.

Ja entrant de ple en la defensa del Projecte de pressupost de l'exercici 2020 i en aquest cas el rebuig de les esmenes a la totalitat, voldria començar per la xifra d'ingressos. Primer de tot remarcar la consolidació dels ingressos corrents en 447 milions d'euros que suposen un increment de 2 milions d'euros respecte l'exercici precedent. El desplegament de totes les figures impositives i la

posterior consolidació del marc fiscal andorrà ha permès la diversificació de les fons d'ingressos de l'Estat. Alhora s'ha aconseguit l'estabilitat de la xifra d'ingressos, tot reduint la seva exposició al mal comportament d'una figura impositiva en particular.

Pel 2020, els ingressos per impostos directes es pressuposten al voltant dels 88 milions d'euros. En aquest cas, els ingressos per l'impost sobre la renda de les persones físiques, els 39 milions d'euros. I els ingressos per l'impost sobre societats en aquest 2020 hi ha una previsió de 39 milions d'euros.

Aquest increment de recaptació ve fonamentat per les bones previsions en termes de creixement de l'economia i de l'IPC. Any rere any i fins a dia d'avui, la recaptació per aquests impostos ha augmentat en paral·lel a la millora de l'economia i del nombre de declarants.

També el Projecte de Llei que avui debatem presenta uns ingressos patrimonials de 36 milions d'euros, 2,6 milions d'euros més que l'exercici precedent.

Seguint la línia dels pressupostos aprovats en el darrer mandat, es continua apostant per distribuir el 100% del resultat de l'any 2019 d'Andorra Telecom i enguany s'hi addicionen 4 milions del resultat extraordinari de la venda de MásMòvil, en total 28 milions d'euros.

També es procedeix a distribuir el 30% del resultat de FEDA del 2019.

Tal com explicava el conseller David Montané, en la passada sessió del Consell General, aquesta repartició no suposa en cap cas la descapitalització ni d'Andorra Telecom, que pel 2020 presenta un patrimoni net de 341 milions d'euros; ni de FEDA que té una previsió de 186 milions d'euros aquest any.

Tornant a Andorra Telecom, celebrem l'aprovació ahir en Consell de ministres, d'encomanar al consell d'administració de la companyia, destinar 10 milions d'euros de la plusvàlua aconseguida amb la venda del soci d'Avatel, a la capitalització del futur fons publico privat per la promoció d'habitatge a preu raonable.

Jo he vingut dient en diferents sessions en aquest Ple i el temps ens ha donat la raó. Ens preocupa i molt l'accés a l'habitatge i actuem per facilitar-lo a totes i cadascuna de les persones que viuen al país.

Tenim propostes realistes i factibles. La Llei de mesures urgents recentment aprovada amb la pròrroga dels contractes i la prohibició de no pujar-los més enllà de l'IPC, n'és un exemple.

I el futur fons publico privat ara ja dotat de capital públic n'és un altre de molt clar.

Repeteix, són 10 milions d'euros per habitatges a preu raonable per aquest 2020.

Si entrem a analitzar el capítol 4 que recull les transferències corrents, veiem com es tradueix en paper la defensa que fem del nostre sistema del benestar social. Alguns volen erigir-se com els únics defensors d'aquest camp, però els números demostren que continua sent una de les nostres prioritats. Es proposa destinar: 10,7 milions d'euros a les famílies; 2,8 milions d'euros a les pensions de solidaritat; 2 milions d'ajut a l'habitatge de lloguer, -de nou 2 milions per sobre dels 10 que ja esmenarem-; i vora de 2,5 milions d'euros per a persones amb discapacitat i pensions per persones a fills a càrrec.

Una altra font de transferències són el SAAS amb 17 milions d'euros. Des del Grup Parlamentari Demòcrata refermem que és indispensable seguir aportant recursos per garantir els grans estàndards de salut i qualitat del nostre sistema, pensant en els pacients i també amb els professionals que s'hi dediquen. En aquest sentit, prepararem, properament debatrem el Projecte de Llei del SAAS que ens permetrà seguir millorant en aquests objectius.

El pressupost també contempla una transferència de 45 milions a la CASS per fer front al dèficit de la branca general. Recordem que l'important fons de reserva d'aquesta branca es va esgotar a inicis del 2011, després d'anys successius de dèficits on no es va fer res per controlar-los.

Pel 2019 es preveu que la CASS transfereixi 38,4 milions d'euros al fons de reserva de jubilació que a mitjans del 2019 gestionava uns recursos de 1.338 milions d'euros.

Novament apostem per l'optimització per les despeses i especialment financeres del nostre fons de vellesa, tot optant per gestionar una part dels recursos a nivell intern. Però el principal repte no és aquest, sinó la sostenibilitat del nostre fons de vellesa. Ens trobem amb un règim que patirà un fort desequilibri a llarg termini tal com determinen els estudis actuàrials que s'han realitzat. En aquest punt instem al Govern, doncs, a arribar en el termini més breu possible a un pacte d'Estat amb la resta de forces polítiques per posar-nos mans a l'obra per acordar i abordar el sistema de pensions. Aquest ha de ser un dels temes cabdals de la legislatura que enguany ha endegat.

De les mesures que es prenguin en aquest mandat en dependrà que les prestacions actuals i futures es puguin continuar pagant com fins ara. Considerem que és una qüestió que s'ha deixat aparcada durant massa temps i de la que no ens podem defugir més.

Un altre aspecte en el que demanem que el Govern hi dediqui tots els esforços és en el treball per entrar al Fons Monetari Internacional. Un procés que ja està en marxa i que demanem que s'acceleri en la mesura del possible. Ens aportarà credibilitat i reconeixement cara a l'exterior. També amb les agències de ràting internacional, així com aportarà també estabilitat al nostre deute. És important que un organisme d'aquestes dimensions i notorietat ens avaluï com a garantia de la nostra seriositat.

Som conscients que entrar al Fons Monetari Internacional és un procés costós, evidentment, també em termes econòmics, i demanem en aquest sentit un detall acurat i transparent de tots els costos que haguem d'assumir per aconseguir aquesta adhesió.

De la mateixa manera i sense marxar de la dimensió internacional, ens posem a disposició del Govern en tot el que sigui necessari per seguir encarrilant l'acord d'associació amb la Unió Europea. Demanem que es posin tots els recursos necessaris tècnics i de personal qualificats per avançar en les negociacions.

També nosaltres des del Consell ens posarem a disposició del Govern per assolir aquesta fita.

Canviem d'estadi, una de les altres principals transferències que el Govern ha pressupostat pel 2020 és la d'Andorra Turisme. Aquest any s'ha xifrat en 15,4 milions d'euros. Si volem continuar atraient 8 milions de turistes anuals, hem de continuar apostant per tots aquells esdeveniments que són una font d'atracció de turisme i desestacionalitzar la nostra economia.

Si llegim l'enquesta de conjuntura del primer trimestre del 2019 que va publicar el passat 9 de desembre la Cambra de Comerç, veiem que el sector hotelier manifesta trobar-se afectat per una pèrdua d'impuls del turisme, tot frenat al ritme expansiu dels últims anys.

És per aquest motiu que hem de continuar apostant per polítiques que ajudin a recuperar el nombre de visitants, però sobretot el nombre de pernотacions mirant d'incrementar les ocupacions en les temporades més baixes.

Però si volem continuar atraient turisme, les infraestructures d'accés al país han de ser òptimes. El vial de Sant Julià, la finalització de tota l'obra d'una punta a l'altra del nucli urbà ha de ser una prioritat en aquest i també en els pressupostos dels propers anys. Hem d'acabar amb la imatge de cues que deixem als turistes que ens visiten, i això passa per tenir un accés i sortida des d'Espanya que és des d'on rebem el principal gruix de turisme, amb molts millors condicions de mobilitat.

La majoria parlamentària presentarà una esmena en aquest sentit.

Ara bé, també considerem que s'ha de continuar apostant pel canvi de tendència que va endegar el darrer mandat. Creiem que s'ha de destinar menys recursos als béns d'ús general, principalment carreteres, que assolien els 19 milions d'euros al pressupost del 2016 i 9 milions d'euros al pressupost del 2019, i més a construccions amb valor afegit, que ha assolit una xifra al voltant dels 9 milions d'euros aquest any.

Dins del capítol d'infraestructures i tal com ja vam anunciar des del Grup Parlamentari Demòcrata, com també es va posicionar el cap de Govern, considerem anul·lat el projecte de l'heliport de l'emplaçament de Tresoles. El pressupost contempla una partida per fer aquesta instal·lació que esmenarem perquè es proposi per exercicis posteriors. I aquesta partida es pot destinar a bé a habitatge o a d'altres projectes que considerem prioritaris per a tota la ciutadania.

Encoratgem al Govern a continuar apostant per traspassar el pes a infraestructures productives i socials. Per exemple del pressupost d'enguany destaquem els 3,2 milions d'euros del centre escolar d'Andorra la Vella o bé el milió d'euros del centre escolar d'Ordino.

I és que un altre eix vertebrador de la nostra societat i, per tant, del pressupost, n'és l'educació. L'educació és un element clau a l'hora d'obtenir una societat cohesionada que eviti les exclusions i que ajudi la integració. Hem de seguir apostant per una escola integradora, plural i que traslladi aquest valor a les noves generacions per reduir a la mínima expressió la conflictivitat social al nostre país, i des de ben petits. Per aquest motiu, celebrem que des del ministeri s'estigui treballant per avançar l'ensenyament obligatori a partir dels tres anys.

El pressupost d'enguany preveu una partida pressupostària per dit ministeri de 70 milions d'euros, 2,4 milions més que pel 2019.

Se segueix apostant per la consolidació de l'Escola Andorrana, fet que celebrem. Un ensenyament que és el majoritari i que aquest curs 2019-2020 acull 4506 alumnes i es continua dotant dels recursos necessaris a la Universitat d'Andorra, així com al Centre de Formació Professional, l'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya i l'Institut d'Estudis Andorrans, i per garantir la millor educació pels nostres joves hem de vetllar també pels qui precisament els han d'educar, els treballadors. Hem de millorar els seus drets laborals, també la seva especialització, també la seva formació. Ja hem dit que cal prosseguir en el procés per reduir el nombre d'eventuals, però en qualsevol cas tramitem una

esmena perquè tots ells recuperin el nivell salarial que van perdre arran de la sentència judicial que anul·lava l'increment de l'IPC del 2011 i 2012.

Aquí, i deixi'm que faci un petit encís fora de l'àmbit de l'educació, també hi ha un col·lectiu per qui hem de vetllar per millorar la seva situació. Parlo en aquest cas dels duaners. Darrerament ens hem reunit amb els seus sindicats i som coneixedors que s'ha de treballar per assolir millors i noves relacions amb el col·lectiu, així com vetllar pels seus drets i els drets que els hi són propis.

S'ha de donar prestigi a aquesta professió, el prestigi que es mereix per la feina que fan, i això deixi'm que ho faci extensiu a la resta de treballadors de l'Estat.

Si les partides pressupostàries destinades al Ministeri d'Educació no es van veure massa afectades durant els darrers dos mandats, les que sí que es van acusar les retallades durant el primer mandat demòcrata, van ser les destinades al Ministeri de Cultura i Esports. Per aquest motiu en els pressupostos del 17, 18 i 19 es va tornar a dotar el ministeri dels recursos necessaris, sent dels que van presentar un major increment.

Enguany la partida pressupostària del Ministeri de Cultura és de 9 milions d'euros, de les més elevades a la seva història que té. Es continua apostant per consolidar l'oferta museística així com per donar ús a edificis que estaven abandonats, com és l'Hotel Rosaleda o Ràdio Andorra. Recentment en aquest cas, inaugurat l'Hotel Rosaleda i que properament s'hi traslladaran les dependències del ministeri. En aquest punt, el Grup Parlamentari Demòcrata considera una prioritat la construcció d'un nou museu nacional per ajudar a dotar Andorra d'un relat, concretitzar-lo i explicar-lo a dins i fora de les nostres fronteres, per explicar millor la nostra història i defensar la nostra independència. Això no significa no obstant, que renunciem a d'altres projectes llargament esperats com el de l'Arxiu nacional, però el futur Museu Nacional és per a nosaltres la primera prioritat.

La secretaria d'Estat d'esports també presenta un notable increment de 500.000 euros situant el seu pressupost en 7 milions d'euros, destinats principalment a federacions i clubs esportius, 4 milions d'euros en total, així com en la fundació dels jocs dels petits estats d'Europa pel 2021, a qui destinaran 350.000 euros aquest any.

Dins d'aquesta secretaria també instem a tal com portàvem en el programa electoral de les passades eleccions generals, desenvolupar la llei de l'esport per promoure el mecenatge, de manera que les empreses i organitzacions rebin incentius fiscals per

patrocinar entitats esportives, també culturals, una mesura que beneficia en aquest cas, a les dues parts.

Per últim i no per això menys important, ans al contrari.

Deixi'm-me que comenti la partida pressupostària destinada al Ministeri de Medi Ambient. A l'igual que ho van ser al mandat anterior, creiem que les polítiques vinculades al benestar han d'anar molt vinculades al medi ambient, i per tant aquest ministeri ha de ser també un dels eixos vertebradors de la planificació de la present legislatura. Si al 2015 es va crear l'oficina d'energia i el canvi climàtic per tal de desenvolupar una nova política energètica a Andorra, avalem que des de FEDA es continuï donant embranzida a FEDA Ecoterm i FEDA solucions, i que des de Govern es donin ajuts a la rehabilitació d'edificis en 1,3 milions d'euros o al foment de la bicicleta elèctrica. Hem de prosseguir en aquest camí, iniciat des de la sostenibilitat mediambiental. Les alertes internacionals són clares i el nostre país ja nota els efectes del canvi climàtic.

Tots els aquí presents, grups parlamentaris, Govern, hem de garantir i preservar el compromís ferm de la lluita contra el canvi climàtic. Posicionament que la ministra sé que comparteix al 100%, i així ho celebrem, com es demostra en el fet que va col·laborar en la proposta d'acord que vam elaborar els grups de la coalició per declarar Andorra l'Estat d'emergència climàtica, la qual debatrà aquest Consell segurament al gener. Ministra, ens tindrà al seu costat i rebrà tot el suport institucional en qualsevol acció que apunti en aquesta direcció i en el desplegament de la proposta d'acord.

Per últim, si volem continuar tenint un país de muntanya com el que tenim, tot reforçant el nostre posicionament de destí de muntanya, i alhora gaudir de paisatges cuidats, és fonamental continuar apostant i cuidant el nostre sector primari. Per això des del Grup Parlamentari Demòcrata avalem les dotacions pressupostàries per l'ajut de les pràctiques ramaderes tradicionals, el dall dels prats, a la producció de carn de qualitat, així com a les pràctiques agràries de manteniment de la biodiversitat que pel 2020 recullen una dotació pressupostària global de 2,6 milions d'euros.

Dins del Ministeri de Medi Ambient, deixeu-me fer un petit encís abans d'acabar, creiem fermament en la necessitat de reconduir el funcionament de la nostra gossera i gatera perquè passi a ser gestionada per una fundació a tal efecte. Esmenarem el pressupost en aquesta direcció per tal de què el ministeri pugui fer un concurs.

Hem aprofitat com ha quedat palès, per anar avançant al posicionament del Grup Parlamentari

Demòcrata, en el que serà el treball en comissió per avalar aquest projecte de llei, òbviament esmenat.

L'objectiu final és el d'aconseguir el pressupost més ajustat a les necessitats reals del nostre país i de la nostra ciutadania. I per tot això, el Grup Parlamentari Demòcrata no donarà suport a les esmenes a la totalitat presentades pels grups de l'oposició.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Abans d'iniciar el torn de les segones intervencions, farem una pausa de vint minuts. Reprendrem la sessió a les 18.30h.

Se suspèn la sessió.

(Són les 18.09h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.39h)

La Sra. síndica general:

Reprenem la sessió.

Comencem el segon torn d'intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, Sra. síndica, si em permet nosaltres intervindríem després de la contesta del ministre.

La Sra. síndica general:

D'acord.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Bé, efectivament el Sr. Jover doncs no ha pres ni un minut de la seva intervenció a contestar les intervencions que han fet els grups parlamentaris. És una opció, no sé si és la millor opció ni pel debat, ni si és una opció necessàriament massa respectuosa davant dels grups que han tingut la iniciativa de presentar aquesta esmena a la totalitat. Però en tot cas el que és evident i ho acabem de veure ara amb el que ha muntat el Sr. Pintat, que això entorpeix i fa molt complicat el debat perquè ens anirem alternant amb intervencions que no són en paral·lel. Per tant, jo crec que hagués sigut més endreçat més

enllà del que vostè tingués a dir, doncs haver dedicat alguna estona anar avançant en el debat.

Per tant, res a dir, ja l'escoltarem quan decideixi fer alguns comentaris de tot el que s'ha exposat.

El Sr. Naudi, li he de dir que m'ha sigut molt difícil trobar veritables motivacions del seu canvi de vot durant quatre anys que vostè va votar a favor de diferents esmenes a la totalitat per passar ara a votar en contra. Més que res perquè vostè en temes que són molt importants pel nostre país havia tingut una posició certament molt bel·ligerant. Li'n citaré només dos, que crec que són molt importants i que convindrem tot el tema de l'acord de la Unió Europea, tot el tema de l'adaptació en aquest acord, si el Ministeri d'Afers Exteriors està preparat per aquesta negociació. Vostè que seia aquí, formulava preguntes de manera constant en relació a quantes disposicions s'han d'adaptar, si tenim l'estructura en aquesta sentit. I jo no he trobat al pressupost ni que el Ministeri d'Exteriors, ni que els ministeris tècnics, ni fins i tot el propi Consell General doncs hi hagin hagut canvis significatius per veure que estem més a prop d'aquesta adaptació del que estàvem al pressupost de l'any 2019. Per tant, en aquest sentit penso que vostè ens hauria d'explicar una mica si continua pensant el mateix.

Un altra tema que vostè tenia molt focalitzat era Andorra Turisme. La gestió i l'estratègia de promoció turística no ens sembla que l'actual Govern de coalició hagi fet uns canvis; de fet, no hi ha canvi ni amb la direcció d'Andorra Turisme, ni cap canvi en la línia turística, per tant, em sembla que una vegada més temes tan importants com l'Acord de la Unió Europea o la promoció turística, doncs vostè està validant el que feia l'anterior Govern perquè no hi ha canvi en aquest Projecte de pressupost respecte al que es venia fent abans.

Vostè diu que votar aquest pressupost, aquesta esmena, seria anar en contra de què es facin escoles, o que es facin pavimentacions o que hi hagi una adaptació a la Justícia, però és que tot això ja hi era en anteriors projectes de pressupost. Per tant, no fa diferència entre el que hi havia abans i el que hi havia ara.

Després ens ha dit que la desviació de La Massana hi és, però la desviació de La Massana no hi és en aquest Projecte de pressupost, hi ha una partida més aviat petita per estudis, per tant nosaltres sí que estem demanant que hi hagi la desviació de La Massana, però en tot cas aquest Projecte de pressupost no contempla la desviació de La Massana.

I fent una mica d'ironia no sé si la vorera de La Massana a Arinsal és un tema d'alta política nacional que permet justificar la diferència en un

tema tan important com una esmena a la totalitat d'haver-lo votat a favor o d'haver-lo votat en contra.

Quant al Sr. Costa, una mica en la mateixa línia. Vostè em diu que aquest Projecte recull moltes propostes que els Liberals portaven en el nostre projecte. Després parla de coses generals però, és clar, de coses concretes jo no he sabut trobar aquestes coses concretes que vostès portaven al Projecte i que ara hi són. Després parlaré una mica més detallat dels ministeris "liberals" entre cometes, que vostè ha mirat de concretar. En tot cas, m'ha dit la referència al multifuncional o al multi firal, crec que ho he dit malament, però aquest era un equipament que havia estat vàries vegades al Projecte de pressupost, projectes de pressupost en què vostè havia votat a favor de les esmenes a la totalitat. Per tant, no serà ara això el que permetrà justificar.

Quan nosaltres hem presentat l'esmena a la totalitat ja ho hem dit perquè trobàvem a faltar partides d'habitatge. Cap de vostès ens han contestat sobre aquest tema; més aposta pel transport públic; més pressupost per la lluita pel canvi climàtic; més pressupost i més polítiques de joventut; més pressupostos per seguretat, pels cossos especials, i més pressupost per l'Acord amb la Unió Europea. Tots ells temes diversos, no només socials, també econòmics, també de seguretat ciutadana en els quals aquest Projecte de pressupost al nostre entendre és clarament insuficient.

Ministeri d'Afers Socials, Sr. Costa, i tots vostè han parlat d'un Institut de l'Habitatge com si fos aquí la gran proposta o la gran solució. El primer que hem de dir és que hi ha 60.000 euros de pressupost a l'Institut de l'Habitatge... Per constituir aquest Institut de l'Habitatge hi ha 60.000 euros. Jo no hi era però els meus companys m'ho han comentat, el ministre Filloy que compareixia ara fa uns dies, deia que era per començar a fer alguns estudis... Amb 60.000 euros segurament no dona per massa cosa més, però en tot cas no podem dir que la solució al problema de l'habitatge constitueix en crear i en dotar a un institut, que tampoc sabem ben bé què és el que vol fer, amb 60.000 euros.

Després m'ha parlat del SAD (Servei d'Atenció a Domicili o de les persones). Justament aquest és un servei que manca de recursos i aquests dies que hi ha hagut campanya electoral, segurament molts han visitat domicilis en què una queixa recurrent és la falta de personal per atendre a les persones que necessiten algun tipus d'assistència i, per tant, aquest trasllat del SAD des dels comuns al Govern no està tenint un balanç especialment reeixit fins a hores d'ara.

On és la partida per l'assistent personal? Una proposta que es va anunciar amb molt rebombori l'any 2016 demanada per AMIDA, demanada per la FAD aquests dies i en el qual no hem sabut trobar doncs les partides pressupostàries en relació a un equip d'assistents personals per atendre a totes les persones que tenen diversitat funcional.

Després, quant al Ministeri de Presidència ens ha parlat d'un concurs públic que ja estava convocat abans de què vostès entressin al Govern, per tant no crec que es puguin atribuir massa mèrits en una planificació de línies de freqüències que ja estava feta, però ha obviat tocar allò que és especialment important que és el preu dels bitllets. El ministre Gallardo havia anunciat alguna vegada que s'ha d'estudiar la gratuïtat del transport públic, s'ha d'apostar pel transport com una política important, nosaltres ho compartim, ho portàvem al nostre projecte polític però, en tot cas, no serà en aquest Projecte de pressupost de l'any 2020 que aquest camí es comença a fer.

Perquè no siguin tot crítiques, -sí que ho he dit en la meva intervenció però ara ho explico una mica més detingudament-, tot el tema de la posada informàtica, tot el tema de digitalització de l'Administració és un tema altament necessari. Tots els que treballem amb l'Administració i tots els que coneixem una mica alguns processos, sabem de la greu mancança informàtica que hi ha a l'Administració. És veritat que es va engegar un procés amb una eina tipus CRP fa uns anys que tal qual desconeixem el resultat que està donant, però en tot cas si el primer projecte informàtic ha fallat, ha sigut fallit, doncs intentem un segon i esperem que aquesta vegada tot el tema de millora dels tràmits d'informatització doncs, sigui un èxit.

També m'ha parlat de la funció pública. La ministra Pallarés se'n recordarà que li vaig dir que tenia la intuïció que abans del 15 de desembre no hi hauria els reglaments de la funció pública. La meua intuïció no anava massa desencaminada perquè finalment doncs, hem arribat al 15 de desembre i els reglaments estan encara per veure la llum.

I com deia abans, amb el tema de turisme doncs, no hi ha hagut cap canvi visible. Jo fins i tot he escoltat a la ministra de Turisme parlant clarament de continuïsmes de la política de turisme que hi havia anteriorment, per tant, no hem vist el fet de què hi hagi una ministra atribuïble al Partit Liberal que hi hagi canvis substancials quant a la política turística i de digitalització.

Després, en relació a l'Oficina de col·locació que em comentava vostè. Doncs hem entès, jo no parlava d'aquestes places de la Justícia o de... sinó que em

referia bàsicament als 12 ministres, als 12 secretaris d'Estat, a directors amb departaments que no existien, a la Cimera Iberoamericana i altres nomenaments. És a dir, m'estava referint en aquest concepte com l'oficina de col·locació abans demòcrata i ara liberal.

El Sr. Enseñat, diferents temes de la seva intervenció. En primer lloc vostè també ha fet referència a l'Institut de l'Habitatge però m'hi tornaré a referir. Jo crec que amb 60.000 euros no solucionarem el tema de l'habitatge al nostre país. Vostè ha parlat del Fons públic privat i aquesta dotació dels beneficis de la venda d'AVATEL, a part de la digitalització, doncs constituir aquest Fons públic privat en tema d'habitatges.

Nosaltres ja fa temps que sentim parlar d'aquest Fons públic privat. El que ens demanem és per què no ha de ser un fons públic per la gestió d'habitatges? No ens acabem de creure massa ni entendre massa, sé que vostès estan buscant la fórmula però, al final, que uns diners que són públics que han d'anar destinats a polítiques públiques tan importants com l'habitatge i barregem aquí els privats, com que encara a hores d'ara no ens ho han explicat massa, doncs deixi que tinguem una mica de dubte al respecte.

Després també ens ha parlat del tema del Fons Monetari Internacional com un tema important. Estaria molt bé que s'expliqui el cost que té això. Amb les xifres que vam analitzar amb la Comissió especial la passada legislatura ens estàvem movent entre els 120, 130, 140 milions d'euros el que és ser membre del Fons Monetari Internacional. Ens hauran d'explicar molt bé com un milió d'euros per una tretzena paga pels jubilats, doncs, suposa tensions financeres insostenibles a les finances públiques o com determinades partides no són viables de tirar endavant, i del dia a l'endemà apareixeran 120, 130 o 140 milions d'euros per finançar, doncs, la nostra adhesió al Fons Monetari Internacional.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Per part del Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Sr. Pere López, primer, si no li sap greu abans d'entrar en els elements tècnics, li rebatré el problema de formes.

Vostè quan presenta la seva esmena a la totalitat, evidentment i lícitament, té una visió completament esbiaixada del Projecte de pressupost i, doncs, intentar transmetre aquests elements a la resta de la Cambra.

Jo crec que és molt més positiu, doncs, primer tenir una intervenció, i ja me n'ocupo jo com a responsable del pressupost explicant els fonaments d'aquest pressupost, explicant les línies generals, i després, doncs, ja entrar en les intervencions. I li agraeixo al Sr. Pintat, doncs, el seu comportament comparat amb el seu.

De fet, a la meua intervenció del pressupost, ja ho he dit. És a dir, el meu primer paràgraf és "Senyores i senyors consellers em permetreu que en la meua primera intervenció em centri en explicar els eixos principals del Projecte de pressupost de l'Estat 2020 i que en posteriors intervencions passi a debatre els elements que fonamenten les esmenes a la totalitat dels grups de l'oposició.

Llavors crec que en tot cas no és a vostè de criticar quins són els elements que decideixo presentar en les meves intervencions, o en tot cas la síndica si considera que no és oportú, doncs, ja m'ho farà saber.

Ara, Sr. Pintat, si li sembla bé, doncs, passaria a desgranar alguns dels elements que vostè ha tocat. Amb vostè trobava a faltar les directrius associades amb el pressupost com a element previ que pensava que era una informació que era interessant. Jo crec que és evident que és un element interessant, però que és un element de treball, és un element que va evolucionant a mesura que passen els mesos i ens apropem, doncs, a la pròpia presentació del pressupost, i així doncs, crec que adjuntar-lo en el pressupost pot quedar completament descontextualitzat i pot induir-vos, fins i tot, a l'error en el moment de fer la seva anàlisi.

Li posaré tan sols un exemple. Sovint aquestes directrius són molt homogènies, canviem a les diferents institucions que depenen de nosaltres, els diferents ministeris, I després el que fem, és que els ministeris les institucions en justifiquin perquè ells creuen que no poden complir amb aquella directriu, perquè ells creuen que hi ha elements objectius que es puguin desviar. I és en una segona etapa on internament, doncs, analitzem aquest fet i o bé, acceptem aquests arguments o no i, doncs, els obliguem a complir amb les directrius corresponents. Així, crec que no és obligatòriament un element que s'hagués d'incloure en la informació del pressupost que se us facilita.

Vostè critica que en via disposicions finals, doncs, modifiquem altres lleis. Intentem fer que siguin lleis,

doncs, que tenen a veure amb el propi desenvolupament dels ingressos de l'Estat. És a dir, que intentem que no siguin elements que s'allunyin completament, doncs, dels elements associats amb el pressupost. I en el cas concret de la Llei de finances públiques, doncs, les modificacions també s'entren, perquè normalment s'entraven en l'articulat de la pròpia llei del pressupost i tenien validesa d'un any, i pensàvem, doncs, que potser era més ajustat entrar-les per disposició final i que ja quedessin incloses, i si cal, doncs, després, fer fins i tot el text refós corresponent amb les modificacions.

Comenta, doncs, que no comparteix el model associat en presentar un pressupost amb dèficit. Ho sé, ja havíem tingut ocasió de debatre'n a dins i fora de la Cambra sobre aquest element i crec que és un element conceptual, doncs, que separa les nostres formacions polítiques. El que sí que és veritat és que segurament estarem d'acord amb el resultat final. És a dir, el que volem és que en un moment de cicle econòmic positiu, doncs, l'Estat no incrementi el seu endeutament. Llavors diria que tenim diferents maneres d'arribar-hi. Jo prefereixo, doncs, ser prudent en un inici i en base a les execucions, doncs, anar assolint el dèficit zero que busco. Vostè preferiria començar amb el dèficit zero encara que fos forçat, i després podria tenir males sorpreses en el moment de la liquidació.

Ha comentat, doncs, els elements associats amb els ingressos de l'Estat, amb la reducció que hi ha prevista dels impostos indirectes. Em sembla que ja m'hi he referit en la meua intervenció inicial. Si té algun element afegit o si vol que li respongui, ja li respondria.

I després prudència associada a les partides d'ingressos, doncs, miri, hem intentat ser molt prudents i això ens ha portat, doncs, a corregir a la baixa algunes de les previsions, sobretot associades amb la imposició indirecta en base als elements que teníem de la pròpia liquidació d'aquest exercici.

Creiem que és a partir d'aquesta prudència en la gestió dels ingressos, doncs, que podem també assegurar-nos que després durant el desenvolupament de l'exercici pressupostari, doncs, les sorpreses tindran tan sols un sentit positiu, i no ens trobarem amb sorpreses negatives.

Vostè comenta dels dividendes, la utilització dels dividendes. Això diria que és un tema comú també amb el Sr. Pere López. Jo entenc que una societat pública que genera beneficis i que està donant un bon servei, és normal que aquests beneficis es puguin redistribuir, que puguin anar cap a l'Estat a fer, doncs, polítiques socials, a fer polítiques educatives, a pagar els sous dels nostres policies, a fer polítiques

ambientals. Llavors, el que hem volgut fer amb aquest pressupost, allò que sortia del 100% del dividend, aquesta distribució del resultat extraordinari d'Andorra Telecom associada amb la venda de MásMóvil el 2017, doncs, que aquí sí que sigui un element finalista i estigui associat, doncs, a la transformació digital, que tots convindreu amb mi que serà, doncs, un element molt positiu.

Sr. Pere López, jo diria que vostè té dos parts en el seu discurs, la del més i després té la part del menys.

La part del més és que vol més recursos a tot arreu, a tot arreu en general. I la part del menys és quan no es creu els nostres ingressos i creu que ingressarem menys. Llavors, per un moment si ens posem a la seva pell i imaginem que vostè té raó, quin dèficit estaria fent? Quin endeutament estaria fent? O ho corregiria incrementant 10 punts l'impost de societats? No sé, crec que és molt fàcil des de l'oposició i des de no haver de tirar endavant els pressupostos. Realment, doncs, aquest exercici amb un puntet de demagògia, de voler, doncs, quedar bé amb tothom i de destinar més recursos, i al mateix temps dir que ho estem fent malament amb la previsió dels nostres ingressos.

Pel que fa a l'habitatge, Sr. Pere López, bé, jo entenc que segurament vostè tenia la seva intervenció preparada i no ha tingut temps de refer-ho en funció de les declaracions i de la decisió que fa Govern en la sessió de junta d'accionistes d'Andorra Telecom que va fer ahir mateix. Però és clar, diria que desmunta la majoria dels seus arguments, perquè si estem disposats a destinar fins a 16 milions d'euros associats amb Andorra Telecom i vostè sap que ja des de fa dies parlem també de poder utilitzar fons d'altres llocs per poder, doncs, activar i capitalitzar aquest fons d'inversió publico privat, doncs, tindrem una eina bona, tindrem una eina capitalitzada que podrà donar resultats amb uns terminis de temps que jo crec que són acceptables. A més a més ja li hem comentat, doncs, que la voluntat de l'Institut Nacional de l'Habitatge, la llei de creació, que també inclourà la llei de creació associada a aquest fons d'inversió publico privat, doncs, l'entrarem a tràmit parlamentari durant el proper trimestre del 2020.

Vostè, la solució que tenia per l'habitatge ara és el que he comentat, el més i menys, i sinó, l'altra opció que ens va presentar també un dia al Consell General el seu grup parlamentari, de treure els diners de les pensions de jubilació.

Bé, crec que és millor la solució que nosaltres estem utilitzant de crear un producte financer amb uns riscos molt més minimalis, que no pas el que vostè, doncs, estava proposant, sense posar en risc el fons de reserva de jubilació i a més a més activant, doncs,

la pota de la plusvàlua que ens ha donat Andorra Telecom que ens permetrà, doncs, d'activar aquest element.

Pel que fa al transport públic, vostè comenta, doncs, que tan sols ha sabut trobar en el pressupost 1,1 milions d'euros sense acabar de fer tota la suma. Els hi diria que estem a 6 milions d'euros perquè vostè també ha d'incloure altres polítiques associades amb el transport públic com pot ser, per exemple, el projecte bus lliure que desenvolupa el Ministeri d'Educació i al que tenen accés una gran multitud dels nostres joves

També vostè el que demana és que siguem, doncs, més valents i que tinguem polítiques associades amb el transport públic, doncs, més ambicioses. Nosaltres aquí també des del Govern, el que volem fer és actuar amb responsabilitat, i el ministre Gallardo, doncs, el que s'ha compromès, és un cop tinguem més dades, el nou model de transport públic, doncs, és molt recent, abans no teníem dades suficientment fiables per poder entendre com funcionava la mobilitat amb transport públic al país. Doncs, quan tinguem més dades, evidentment el ministre Gallardo i evidentment el Govern, doncs, estem compromesos a intentar que al producte de transport públic, doncs, puguin arribar a més gent i a preus els més propensos possibles perquè no siguin una limitació per a la seva utilització.

I si em quedo amb el ministre Gallardo i em servirà també per argumentar-li una altra cosa, vostè deia que és un dels ministeris que té un increment més important i, efectivament, doncs, té un increment d'1,3 milions euros. Malauradament hi ha una raó al darrera que és molt lícita i crec que, a més a més, és molt positiva que és un programa que es gestionava des del Ministeri d'Afers Socials associat amb l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell que el que feia, doncs, gestionava l'ocupació de les persones que tenen un grau de menyscabament superior al 33%, doncs, vam considerar i amb el Govern anterior, que per dignificar encara més aquestes persones que treballen, que tenen una ocupació normal, doncs que no haurien d'estar gestionats des del Ministeri d'Afers Socials, sinó des del departament responsable de l'ocupació.

Tan sols aquest element, aquest programa ja justifica, li dic de memòria però no crec que m'equivoqui, 890.000 euros de diferència. Així doncs, aquí tenim un element de pes que justifica doncs l'increment del Ministeri del Sr. Gallardo.

I això de retruc té una altra cosa, perquè si vostè mira el Ministeri d'Afers Socials, veu que té un increment de 753.000 euros. Però a part d'una política social molt important que estava

desenvolupant, l'hem traslladat en un altre ministeri. Si l'haguéssim mantingut aquí doncs en lloc de veure 753.000 euros, veuríem un milió i mig d'euros. I a part també és important, i vostè ho sap, crec que aquí sap perfectament el que està jugant, les polítiques socials no es desenvolupen tan sols des del Ministeri d'Afers Socials sinó que també tenim unes polítiques d'inversions amb el ministeri transversal per excel·lència, que és el ministeri d'Ordenament Territorial, que es desenvolupa des d'allà i que aporten doncs un capital que s'utilitza en polítiques socials. Per exemple les polítiques associades en la inversió del CAI, que em sembla que són 2,6 milions que estan previstos en plurianuals. El CREI, el centre residencial d'educació intensiva que té un pressupost de 2,7 milions d'euros i que de fet ja el tenim adjudicat i que es desenvoluparà durant l'any que ve. Si el busca al Ministeri d'Afers Socials, no el trobarà, i no gens menys és una inversió molt important per aquest país, és una inversió molt important com una política social, però evidentment es desenvolupa des del Ministeri d'Ordenament Territorial.

Aquest sentit també li podria donar a les polítiques de joventut. És evident que tenim un departament de joventut, i és evident que aquest departament de joventut, que no té exactament el pressupost que vostè ha dit, doncs també hi ha polítiques de joventut que s'estan desenvolupant des d'altres ministeris, com pot ser per exemple, el propi Ministeri d'Educació en alguns dels seus programes, el Ministeri de Salut en alguns d'altres programes.

Vostè comenta que ha trobat a faltar polítiques associades a la cultura. Doncs miri, el Ministeri de Cultura sap vostè que durant la crisi econòmica és evident que va veure retallades, com altres ministeris, i que això doncs costava que es desenvolupessin les polítiques culturals que ens mereixem, aquest pressupost ha anat augmentant, i a més a més el que hem decidit amb la ministra Riva és tirar endavant un projecte que jo crec que és germinal i que ens permetrà fer créixer o veure i entendre les polítiques que s'han desenvolupat, que és el llibre blanc. I el llibre blanc ja s'ha tirat endavant, ja s'ha presentat, es desenvoluparà durant l'any vinent i ens permetrà entendre la creació artística, com els gestors culturals que tenim al país s'integren, ens permetrà entendre com arribem al públic i a la ciutadania, i així fer polítiques molt més adaptades a les necessitats reals del país.

Esport, si es mira vostè el pressupost, hi ha un increment notable en els capítols d'esport, i són associats que s'apropen als jocs dels petits estats del 2021, i doncs hi ha una voluntat de què els nostres esportistes i les nostres federacions doncs puguin treballar al voltant d'aquest calendari, poder tenir

millor material, millors preparacions pels seus esportistes, doncs perquè aquest element puntual que ens arriba que sigui els jocs dels petits estats del 2021, tingui una repercussió més important pel nostre esport i serveixi per fer un pas de qualitat addicional.

Comentava que, m'ha semblat entendre aquí Sr. Pere López, no n'estic segur si l'he entès bé o no que no hi havia un telèfon associat a la violència de gènere, doncs hi ha el telèfon que és el 181, que és un telèfon d'atenció gratuït, que està accessible 24 hores, justament pels elements associats amb la violència de gènere.

Els dividends crec que més o menys ja li he comentat. Vostè troba a faltar més recursos a policia. Doncs sàpiga que com diu la llei del pressupost que hem presentat, és a dir hi ha unes places associades a la justícia, aquestes places són de nova creació, són les úniques que han permès en el pressupost, però sí que en un altre article el que diem és que es poden utilitzar vacants.

Comentar-li que el departament de funció pública ja té planificades vuit places associades al departament de policia. Polícies auxiliars, de fet tinc deu places marcades, cinc polícies auxiliars, tres administratius de policia, un operari de manteniment i un responsable de manteniment per aquest departament de policia.

Per nosaltres i crec que els pressupostos ho demostren, la seguretat ciutadana, la qualitat de vida associada doncs a mantenir aquesta cohesió social, són elements molt importants i evidentment així ens hi podem retrobar en el nostre pressupost.

Pel que fa al Fons Monetari Internacional, doncs recollir una mica les paraules del Sr. Enseñat, dir-li que aviat doncs tindreu notícies. Hi estem treballant de manera molt activa, estem treballant directament amb l'agenda del propi Fons Monetari Internacional per avaluar tots aquells elements que pensem que són necessaris per agafar la presa de decisions i crec que doncs a principis d'any ja estarem en disposició de fer-vos arribar notícies.

Un comentari que ha fet tant el Sr. Naudi com el Sr. Enseñat, associat a la importància de l'acord d'associació, hi estic completament d'acord i aquí no comparteixo els comentaris del Sr. Pere López.

La secretaria d'Estat d'Afers Europeus, crec que amb els mesos que portem de legislatura ha demostrat àmpliament que ha estat una eina útil i que ens serà molt útil a diferents nivells, tant per aportar al procés de negociació amb la pròpia Comissió Europea, com també per treballar amb els actors econòmics del país, treballar amb els ciutadans d'Andorra perquè siguin coneixedors de què

representa aquest acord d'associació, i encara més important, ens puguin ajudar a trobar el millor acord d'associació possible. I aquí doncs ho dic en el sentit del que comentava el Sr. Carles Naudi. Comparteixo completament de què l'acord d'associació és una eina important per la diversificació de l'economia a Andorra, per generar noves oportunitats, però tan sols ho serà si som capaços d'aportar una bona negociació. I aquesta bona negociació implica defensar una sèrie de posicionaments que nosaltres pensem que són necessaris per la nostra idiosincràsia, i després identificar al màxim d'aclariment possible on hi ha les opcions de negoci, on hi ha les oportunitats econòmiques. I aquí gràcies a la tasca que està fent el secretari d'Estat, conjuntament amb els actors econòmics del país, segurament tenim moltes més garanties d'èxit.

Sí, en tot cas ho deixaria aquí de moment.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Bé doncs en primer lloc, abans ho he intentat explicar. Tot apunta que les liquidacions del Govern un any més seran positives. Per tant és evident que el pressupost té molt més marge, però que a l'hora de la veritat la liquidació és positiva.

Què vol dir això perquè ens entenguem?

Vol dir que es gasta menys del que s'ingressa.

Quan hi ha un pressupost sobre la taula transversal i cohesionador, generador d'oportunitats que busca la competitivitat per generar llocs de treball, que recull una sèrie d'inversions que interessin al país de tot tipus. Quan hem tingut un discurs a les eleccions de diàleg, de consens, de recolzar la governabilitat i l'estabilitat del país, i aquest pressupost recull les nostres demandes, vostès creuen que hi hem de votar en contra?

Doncs a mi se'm faria molt difícil. I a més auguro que les properes liquidacions si s'aconsegueix el que ara explicava el Sr. Jover per exemple, de cara a l'adhesió al Fons Monetari Internacional, la nostra percepció de cara als inversors internacionals, millorarà, i per tant, no tinc dubte que donarà solidesa al sistema financer, però també a tot Andorra en general. I això sense dubte serà generació de noves oportunitats.

Intentaré contestar els punts que des del PS han atacat a Ciutadans Compromesos, que insistim la nostra aposta és pel diàleg, el consens i garantir l'estabilitat d'Andorra, no per bloquejar el nostre país.

Llavors Sr. López, el dia que parlo de fons sobirà, faig volar coloms. Val, doncs avui no parlaré de fons sobirà.

Resulta que el Raul i jo anem afer el cafè per la Massana, anem a esquiar a Pal, anem a esquiar a Arinsal, anem a l'Aldosa, anem a Anyós, anem a Sispony, anem a Erts, la gent ens demana que volen una vorera. On està l'alta política?

Clar, si expliquem que el fons sobirà serveix per garantir les prestacions econòmiques de tots els andorrans de les properes generacions, mitjançant la creació de nous sectors econòmics que contribuiran a enriquir aquest fons sense que ens costi un duro a nosaltres, i sé que aquest fons genera riquesa i prosperitat per Andorra, és que el Sr. Naudi fa volar coloms! Val, val, doncs no parlaré. Avui no havia parlat del fons sobirà. Bé, anem a parlar de les coses que ens diuen la gent de la Massana perquè no oblidem, estem per fer política nacional, però el Sr. Raul Ferré i jo som electes a la Parròquia de La Massana i vivim a La Massana i la gent que ens para pel carrer a La Massana ens demana aquestes coses.

Bé, resulta que tenim unes pistes d'esquí a Arinsal on es fan campionats del món, on no hi ha vorera, on hi ha un perill pels treballadors que van a treballar a les pistes, pels turistes que vénen a dormir a Arinsal i li ha faltat dir un adjectiu pejoratiu, li ha faltat dir... En fi, no és alta política però és necessari per a les persones de La Massana, però també d'Andorra, també dels turistes, també dels treballadors que podrien veure posar en perill la seva vida quan van a treballar, així de senzill. I quant al pressupost participatiu, 962 persones o 964 persones han votat per aquest Projecte, i li recordo que vostès a les eleccions del 2015 van fer 396 vots. El pressupost participatiu ha fet tres vegades més que vostès a les generals del 2015... Ho dic per centrar una mica el tema. Llavors, tres vegades més de persones de les que van votar al PS al 2015 han decidit que volen una vorera de La Massana a Arinsal... I jo m'hi he d'oposar? El Raul Ferré s'hi ha d'oposar a això? Va home, va! Per l'amor de Déu! Això no és fer alta política, val, no parlo de fons sobirà, parlo de voreres. Au! Tampoc ho fem bé. La qüestió és buscar la crispació.

De la mateixa manera que recolzem el pressupost perquè es faran les corbes de l'estació de Pal. Les corbes, recordem l'any passat que es va quedar enganxat un autobús ple de nens! I això és perillós, i

això posa en risc la reputació del país, i això posa en risc la vida de les persones, això posa en risc l'economia d'una estació que aporta 130 milions d'euros al PIB d'Andorra... Això no és alta política tampoc, no? 130 milions al PIB d'Andorra?

I evidentment que recolzem que es facin els estudis pel desviament de La Massana, però primer volem que s'acabi l'artèria principal del nostre país.

És veritat, durant quatre anys he sigut, jo no diria bel·ligerant, però he sigut molt dur amb el Sr. Francesc Camp. Però li ha faltat recordar que el diumenge vaig ser el primer en felicitar-lo públicament a Andorra Televisió per haver guanyat la Parròquia de Canillo les eleccions comunals. Això no compta, no? Però cadascú ha d'estar en el seu lloc en el moment que ha d'estar en el seu lloc. Durant quatre anys la meva obligació era fer control al Govern i la vaig fer el millor que vaig saber. I ara, amb coalició tot i controlant en aquest cas a la Sra. Verònica Canals que té, de moment, la nostra confiança el que no faré és un xou i un circ públic. Treballarem colze a colze per fer el millor per la política turística del nostre país.

Evidentment que hi ha problemes! A tot arreu hi ha problemes, però la roba bruta es renta a casa, si és que n'hi ha. I la Sra. Verònica Canals ha fet una aposta ferma per un multifuncional que doni ocupació turística tot l'any, que doni un programa cultural tot l'any al Principat d'Andorra, per estacionalitzar el nostre turisme, cosa importantíssima, per tenir turistes tot l'any. Està potenciant actes culturals de tota mena, actes esportius. Algú es voldria carregar les BTT, els esquís, l'esquí de fons, les copes del món de randonné... Nosaltres no!

Congressos de Big Data, congressos de tecnologia, congressos mèdics... No li podem donar un vot de confiança al Govern? I tant que li donarem! Per això ara estem al Govern i ara volem recolzar que les coses que nosaltres que volem que passin siguin possible amb el suport, l'ajuda i el treball de la Sra. Verònica Canals.

I ja per acabar, amb la Unió Europea també hem sigut molt durs, però les persones que ens escolten poden estar segurs que seguirem sent molt exigents amb el Sr. Landry Riba i amb el Govern d'Andorra. I la feina amb Europa ha de ser imparable. És el nostre principal repte de futur, el nostre principal repte estratègic.

I evidentment que totes aquestes preguntes, totes aquestes qüestions estan sobre la taula, però el que vostè només troba a faltar és que carregui contra el Govern? Doncs miri, aquí no m'hi trobarà. Estem per construir un futur amb el Govern d'Andorra; estem

col·laborant amb tots els consellers de la majoria amb el Govern d'Andorra, col·laboració que ens agradaria trobar amb les altres forces de l'arc parlamentari, però la nostra obligació és donar tot el suport per fer que aquest acord sigui possible, que sigui garant d'oportunitats, que mantingui la nostra sobirania fiscal, que no ens imposi coses que no imposablem i que volem que ens siguin imposades, i si trobem un bon acord, Ciutadans Compromesos li donarà suport; si trobem un bon acord que trobi el recolzament amb un referèndum de totes les persones a Andorra, Ciutadans Compromesos li donarà suport. I evidentment també li dic -i no ho tregui de context- si l'acord no ens interessa, no el recolzarem. Però de moment treballarem per fer possible un bon acord pel Principat d'Andorra.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

No vull insistir massa més en les bondats del pressupost per l'exercici 2020 perquè ja ho he explicat en l'anterior intervenció, però sí que m'agradaria puntualitzar, intentar persuadir una vegada més, en el Sr. López en què potser no m'ha escoltat del tot, o potser no està massa predisposat però jo ara li intentaré explicar fil per randa cadascuna de les propostes que nosaltres pensem que són bones.

Però torno a fer aquest exercici general. El Pressupost per l'exercici del 2020 és un pressupost més ric, més global, que respon a més inquietuds, a més sensibilitats, a més interessos, tots ells mandatats per la nostra ciutadania, i aquesta és la realitat. De fet, en fèiem broma durant la pausa, gairebé és un pressupost que si apostés l'anàlisi fil per randa, companys de l'oposició, podrien perfectament aprovar. Seríem tan inèdits com el Govern tripartit que els vint-i-vuit consellers generals aprovessin el pressupost per l'exercici 2020. Òbviament això ja sabem que no passarà per motius obvis. Però sí que li vull explicar, i ara amb un to més seriós, el perquè de tot allò que vostè diu que no es veu reflectit per enlloc i vostès defensen.

Ho hem dit moltes vegades, i vostès o aquells que no congreguen òbviament amb els postulats liberals que són molts, només faltaria! I així ho entenem, això és la democràcia. Però, aquells que van dipositar la confiança en nosaltres ho feien justament pel nostre

compromís, ho he explicat moltes vegades. Aquest! Aquest era el nostre compromís amb l'electorat el passat 7 d'abril, i en aquest compromís òbviament no entrarem ara a desxifrar totes i cadascuna de les propostes del programa liberal... ara no toca, però hi havia un resum sinòptic molt clar. L'anomeno, Sr. López: autònoms... d'aquí un moment li parlaré dels autònoms; emancipació del jovent... ja n'hem parlat però li recordaré; habitatge social... en portem parlant, em penso, en totes i cadascuna de les sessions durant aquesta legislatura. També en parlaré; bon Govern i servei públic... N'hem parlat i li tornaré a recordar; simplificació legislativa... ens ho ha recordat la Sra. Pallarés en el seu pressupost al ministeri; transparència... també n'hem parlat; acostament a Europa... n'hem parlat; turisme sostenible... n'hem parlat; mobilitat sostenible... n'hem parlat i Reserva Mundial de la Biosfera no n'havia parlat però m'ho reservava per ara.

Totes aquestes propostes, Sr. López, amb detall ara en parlaré, però òbviament aquest pressupost no només contempla aquestes propostes. Si els senyors de Ciutadans Compromesos, el Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos li volen donar suport i el Grup Parlamentari de Demòcrates per Andorra li volen donar suport és perquè aquest exercici que jo he fet, ells respectivament també l'han fet i també s'hi senten perfectament reflectits, i és més, més elaborat encara. Amb allò que m'ha explicat diverses vegades, tots i cadascun de nosaltres per arribar a aquest consens més ric, més plural, més sostenible hem hagut de fer certes... certes concessions. Però en el global, en el conjunt ja ho vam anunciar i vam dir-ho aleshores, pel bé de què algú ens pugui titllar de traïdors, però ja vam dir aleshores que nosaltres donant suport a un Govern tripartit, ara ho veiem reflectit en el pressupost, som capaços de donar sortida a aquells compromisos que nosaltres durant la campanya del 7 d'abril vàrem llençar a l'electorat; de la mateixa manera que seran capaços de donar explicacions al seu electorat, els companys de Ciutadans Compromesos i els companys demòcrates.

Dit això, Sr. López, penso que tots entenem gràcies a Déu que estem en una democràcia consolidada, i penso que en el mandat de les urnes, agradi més o menys -a tots ens pot agradar més o menys- però tots hem de tenir claríssimament un gran respecte en el mandat de les urnes.

Vostè avui no pot pujar aquí a la tribuna i dir que la vorera de La Massana no és qüestió política d'alta volada... una mica desqualificant i enriolant-se d'aquesta vorera. Potser no és d'alta volada però sí que és una qüestió de seguretat i benestar ciutadà. Aquells petits detalls que abans li mencionàvem que solucionen el dia a dia del ciutadà, i la nostra missió

és òbviament parlar de política d'alta volada, que també ho feu quan toca, però també resoldre les coses i les preocupacions més simples que puguin tenir els nostres conciutadans.

Per tant, si us plau, no desmereixi un clam unànime dels ciutadans de la Parròquia de la Massana, que a més a més no és un clam gratuït, sinó que de manera decidida i de manera clara es va imposar aquesta proposta de la vorera entre la Massana i Arinsal en els pressupostos participatius. Per tant, una altra vegada, un mandat de la ciutadania, que tots, encara que pensem que sigui de menys o més volada, caldria respectar amb tots els preceptes.

Per a nosaltres aquest mandat ciutadà és clar, i per a nosaltres donar sortida a les inquietuds dels ciutadans és indispensable.

També hem vist en aquest Govern tripartit una manera de treballar en la qual hi ha una transversalitat incrementada entre els diferents ministeris, perquè moltes de les propostes, ja ho deia abans en la meua intervenció inicial, s'han de compartir entre diversos ministeris, perquè se solapen i aquestes sinergies conjuntes acabaran donant un millor resultat.

Deixi'm desgranar una mica més fil per randa propostes més concretes que vostès diuen que jo he parlat amb moltes generalitats i que propostes nostres poques n'han vist. Doncs, pari esment o si em permet deixi'm que li faci reflexionar sobre propostes molt més concretes i que ja li dic, no cal ara entrar en detall en el programa però sí que portàvem.

Parlem una altra vegada del ministre Filloy i del seu ministeri, dels projectes que vol tirar endavant en aquest proper exercici: una partida inicial de l'emancipació dels joves, que estava en el programa; l'Institut Nacional de l'Habitatge, que ja ha quedat clar que serà una realitat ben propera; l'augment de les pensions, també ho tenim; una promoció de l'habitatge social; també aquest treball de les dades de l'habitatge, és clau conèixer quina és la situació estadística exacta per donar sortida a les polítiques necessàries coneixent la realitat d'aquestes dades, per tant, amb això també és un projecte inèdit i que ara hi treballarem; també és fomenta la figura de l'educador de carrer; també el SAD reforçarà el servei per cobrir les necessitats reals de la gent gran i dels discapacitats, també ho portava en el programa. Vostè deia que l'assistent personal no l'ha vist per enlloc, doncs, miri més, aprofundeixi, perquè es troba dintre de la promoció de l'autonomia en el projecte del Ministeri d'Afers Socials.

La qual cosa, propostes ben concretes, claus, indispensables, al nostre parer i que es veuen

reflectides i que tindran sortida en el ministeri del Sr. Filloy.

Anem més enllà, parlem de turisme. Ara si em permet la broma, potser jo estic sota l'estigma de ser sempre semànticament perfecte i em rectificava, perquè he dit multifuncional en lloc de multi firal. Posa multifuncional, eh! Crearem un recinte multifuncional que esdevingui un referent del món esportiu i lúdic. Però ja li dic, m'equivoco, m'ho recordava el Sr. Pintat la setmana passada i com tots els humans, que en som, ens equivoquem.

Més enllà d'això, aquest recinte multifuncional òbviament que estigués inclòs en un pressupost de l'any anterior i ara sí o no, això no serà el factor desllorigador que un grup parlamentari farà perquè li votin un pressupost o no. És el seu global. Vostè convé i convindrà amb mi que és així.

I aquest recinte multifuncional que defensem, com deia la Sra. Canals o com ja van anunciar al seu dia en compareixença, ens informava que no només havia de ser un recinte multifuncional per tenir, doncs, un Cirque du Soleil o un espectacle equivalent, sinó nodrir d'una oferta consolidada al llarg de l'any perquè fos una infraestructura que tingués tot el sentit. El que els hi deia abans, que fos un revulsiu per a la nostra economia i que no només hi haguessin espectacles o no només hi haguessin fires, Sr. López, sinó que també hi haguessin conferències, proves esportives, festivals, congressos. És a dir, una programació consolidada tot l'any. Aquest és una mica el gir de volta que li donarem a aquest recinte multifuncional i aquesta és la voluntat per la qual també es reflecteix en el pressupost.

Però no només això, la Sra. Canals també, en els projectes del seu pressupost ens recorda d'informar que s'ha de promocionar més el turisme d'estiu i de fora temporada d'esquí, la famosa desestacionalització. Cal augmentar la despesa mitjana del nostre visitant creant productes a mida. Per tant, ja és una oferta molt més acurada, molt més concreta, molt més concisa del que demana el nostre turista. En aquest sentit, també aquest solapament o aquesta transversalitat a l'hora de fer actuacions conjuntes, a endegar accions conjuntes als diferents ministeris, ja es veu per exemple amb les relacions que mantenen Andorra Turisme amb ACTUA, en concret pel turisme de salut, però no només el turisme de salut, sinó una reivindicació personal, com aquell qui diu, durant la legislatura passada, també començar a explorar línies addicionals dels rèdits que els pot donar treballar el turisme cultural fent servir els valors intrínsecs del nostre país.

També un treball transversal entre ministeris per donar a conèixer l'oferta d'Andorra, en parlàvem

abans de l'enoturisme, o aquests labels o aquestes etiquetes per posar un segell de qualitat darrere dels productes andorrans.

Polítiques importants de formació en els sectors. Ho portàvem en el programa i de fet no ens hem hagut d'esperar al proper exercici, sinó que ja ens consta que s'han endegat ja polítiques de formació pels recepcionistes d'hotel, aquestes ja han començat, i ben aviat també hi haurà polítiques de formació per al sector hotelier i també del món del "retail" del comerç de tota la vida. (2.55'.35")

La gestió del Big Data, poder realment amb les dades consolidades reals tenir uns indicadors ben clars per impulsar aquelles polítiques que més s'adiuen als usos reals que fan els turistes, els visitants quan vénen al nostre país.

Per tant, també és una partida pressupostària que es veu reflectida en el pressupost, que no té antecedents fins a dia d'avui i que és una proposta que nosaltres hi creiem del tot per aconseguir aquesta oferta de tot l'any.

I també ser molt conscients de quin són els hàbits del consumidor actual. Ens ho va explicar molt bé la ministra Canals d'aquestes tendències del consumidor, del turista actuals que busca estades més repetitives al llarg de l'any, durant les seves vacances, el que s'anomena els City Breaks, doncs, el concepte aquest innovador que ens proposa la ministra Canals i que nosaltres, doncs, li donem tot el suport, ha de transformar aquests City Breaks amb uns Country Breaks, i aquests Country Breaks el que haurien d'afavorir és donar una oferta global de país diferenciada d'alt valor afegit per als nostres visitants que serveixi, al cap i a la fi, per fidelitzar els nostres turistes, els nostres visitants que vagin venint, doncs, vegada rere vegada.

Em referiré ara al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa, també Sr. López vostè deia que no hi havia res de nou. Doncs, home, penso que aquí la patinada és gairebé monumental, perquè hi ha una partida clara d'assessoraments que ha de servir perquè el Sr. ministre Gallardo desenvolupi una llei d'autònoms, un d'aquells punts claus que portàvem en el nostre programa; la modificació de la llei del comerç; el que ja li havia explicat abans que era l'estudi de viabilitat de transport segregat per cable; una zona franca, també sortia al programa electoral; també la regulació i el foment dels e-Esports que ara estan tant de moda. I sobretot, no n'he parlat abans per deixar algun tema a la rèplica, perquè avui a més a més penso... avui i tots aquests dies i cada dia més, n'és una constant, aquest respecte envers el nostre medi ambient, aquest està ben atent i ben a l'aguait de l'impacte que pugui tenir el canvi climàtic arreu

del món, però concretament també en els països petits i concretament en el nostre país, perquè l'impacte del canvi climàtic és evident que pot afectar de gran manera i sacsejar de d'alt a baix la nostra economia, doncs, mesures que vagin en aquest sentit.

En aquest sentit, també vostè sabrà que una de les propostes estrelles en el nostre programa electoral era aconseguir que Andorra esdevingui el primer país reserva mundial de la biosfera. És un repte difícil! És un repte difícil, però si més no ja llança dos senyals molt clars a la comunitat internacional, que Andorra n'és partícip, n'està convençut i en pot ser líder a nivell mundial, i per altra banda, que cal realment trobar el just encaix entre la nostra activitat humana, la nostra economia i el respecte pel nostre medi ambient. Per tant, un projecte estrella que no està fet cara a la galeria, sinó perquè fermament n'estem convençuts. Però jo li diria Sr. López que n'estem convençuts no només els 4 parlamentaris del Grup Parlamentari Demòcrata, sinó que a més a més estic convençut que ho estan els 3 parlamentaris del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, tots els parlamentaris Demòcrates, i segurament també, no vull pas parlar per vostès, dels parlamentaris Socialdemòcrates i de Terceravia-Unió Laureddiana + Independents. Per tant, suposo que ens trobarem plegats en el camí.

Transport, Sr. López, quan jo li deia que no m'escoltava del tot, segurament no m'escoltava bé del tot, perquè jo en la meva intervenció inicial jo ja ho he dit, jo ja m'he avançat que no és cap mèrit del Sr. Gallardo el concurs que va fer l'anterior Govern. És una obvietat i això ja ho he dit. El Sr. Gallardo es va trobar amb aquest projecte endegat i el que ha fet ha sigut donar-li sortida. Això ja ho he dit jo.

I tampoc no m'ha escoltat quan jo he dit que la nostra voluntat que el preu... no he dit el preu, que el transport públic, no he dit el preu, que el transport públic cada vegada sigui més assequible per a tothom. Veu que no m'ha escoltat bé! Penso que tothom entén que el transport públic sigui més assequible per a tothom, és justament aquesta línia que vostè reivindica, però no ens ha de convèncer. Per què? Perquè ja n'estem de convençuts.

El que ha fet el Sr. Gallardo òbviament és encarrilar aquest projecte, posar-se damunt del terreny, arremangar-se les mànigues i fer que el transport públic tal com l'anterior Govern va encaminar, funcioni bé pels nostres ciutadans. Perquè és una de les problemàtiques clares, explícites, paleses dels nostres ciutadans, que cal millorar el transport públic. I modestament Sr. López, deixi'm dir-li que creiem que anem en aquesta línia. Li deia abans en la meva intervenció inicial. El Sr. Gallardo ha fet el

que bonament creu que ha de fer, però l'evidència, una dada empírica pura i dura, és que l'increment d'usuaris del transport públic, en un molt breu període de temps, ha incrementat de forma substancial. Els optimistes de mena com jo, voldríem pensar que això és un senyal inequívoc, doncs que el transport públic funciona millor que no pas funcionava. Que això és el final del que s'ha d'aconseguir? Ni de bon tros. Estem a les beceroles, això és el començament, i aquest sí que és un encàrrec que nosaltres farem al ministre, que continuï en aquesta línia.

En aquests moments hi ha una partida d'1.128.000 euros, si no ho tinc pas anotat malament, es recolliran les dades i es continuarà, com a mínim nosaltres així l'esperonarem ministre Gallardo, en aquesta línia. I també li deia abans, i li deia al començament d'aquesta segona meva exposició, que s'inicia també l'estudi de viabilitat del transport per cable. Per tant, allò que portàvem al programa electoral, que era ben reflectit en l'acció de Govern per l'exercici 2020.

On no li puc rebatre massa coses, per no dir cap ni una, és quan parlem del Ministeri de Funció Pública i Simplificació de l'Administració, perquè Sra. Pallarés ho deu estar fent molt bé, perquè el Sr. López ha dit que no té res a dir-hi.

Nosaltres varem mantenir, però a més a més no és una proposta única i exclusiva de Liberals d'Andorra. No es pensi que els mèrits són tots nostres, perquè vostès per bé que s'empenyin a no reconèixer la realitat, varem fer aquest exercici de solapament dels diferents programes electorals, de persones que més o menys compartim un cert espectre ideològic polític, i coincidíem en gran mesura. No és només una mesura nostra. És més, penso que vostès també la portaven. És una necessitat real, és un clam de la ciutadania, és una necessitat real del nostre país, que cal simplificar tots els tràmits de l'Administració, tant per a tots els administrats, per a tots els ciutadans com també l'Administració o la simplificació de l'Administració en el departament d'economia i empresa. És a dir, en global, en ple segle XXI hi ha moltes pràctiques de tots els ciutadans que tots entenem per sentit comú, que no haurien de ser així.

Dit això doncs, no pas en l'afany d'entrar en la polèmica, ni de bon tros, hi ha aspectes millorables, està clar. Avui ja s'han anunciat mesures que ja milloren d'entrada, -o es van anunciar ahir, millor dit, ja milloren d'entrada aquest pressupost, com són aquests deu milions de la plusvàlua de la tele, que aniran al fons publico privat de l'habitatge. Per tant és una bona notícia que ja millora una mica més el pressupost. Però com els deia Srs. ministres,

companys i consellers generals, tots plegats tenim l'obligació de treballar encara amb la millora d'aquest pressupost i ho continuarem fent.

Penso que també ja s'han anunciat algunes mesures o algunes intencionalitats. La millora sempre és una finalitat ben lloable que tots hem d'aconseguir, i si la fem tots plegats aquest debat en comissió sobre totes les esmenes del pressupost, de ben segur, que el projecte final de pressupost per a l'exercici 2020 serà molt més enriquit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Miri Sr. López, en quant al Fons Monetari Internacional, el fons lògicament serveix per tres coses:

- Ens pot deixar diners, si els necessitem i per tant passaríem a ser deutors del Fons Monetari Internacional.

- Podem deixar diners a d'altres països, per tant seríem creditors.

- I també és un avaluador. Un avaluador que avalua el país i per tant dona garantia que aquell país compleix certa normativa, i és garant per dir quelcom, de què Andorra o els altres països, però Andorra en un futur, compleix les normes amb criteris internacionals. Això òbviament a part de ser important per al rànquing internacional d'Andorra, que ja les agències de rànquing ja han dit que per pujar al rànquing hem de ser al Fons Monetari Internacional, o que ajudaria molt el fet que hi fóssim. A part, jo crec que ens dona estabilitat, ens dona una seriositat i de cara a l'exterior, nosaltres podem explicar amb un avaluador amb totes les garanties del món que Andorra és el que nosaltres diem que és.

En quant a la quota, vostè diu 120, 130, 140 milions, jo crec que això no ho coneix, però no poso en dubte d'on treu la font. Crec que havia dit d'una compareixença, però sí que és veritat que la quota s'estableix al final del procés d'adhesió, i no abans. I que segurament es pot fer un càlcul, es pot dir: "Doncs pensem que pot costar això o l'altre", però fins al final d'aquest procés d'avaluació, en aquest cas del procés d'adhesió, no es pot saber la quota.

Nosaltres pensem, perquè hem fet una comparativa amb països similars a Andorra, que serà inferior a

120, inferior a 100, però no ho coneixem, ho coneixerem més tard.

Aquesta quota s'estableix o es basa en dades macroeconòmiques del país, i alhora també, com li he dit abans, d'altres criteris com pot ser la quota d'altres països comparables. I per això li dic que no serà 120, 130, 140 o 150 com vostè diu, sinó que serà inferior.

Però és que d'aquesta quota, el 25%... o sigui, aquesta quota es divideix en tres parts. El 25% que s'envia al Fons Monetari Internacional té una consideració de reserva externa del propi país, en aquest cas una reserva d'Andorra. Però aquesta reserva, aquest 25% de la quota es pot recuperar per part d'Andorra quan es vulgui. I solament s'hauria de tornar a posar si nosaltres entréssim a ser creditors, en aquest cas de països que necessiten diners, i per tant serien deutors d'Andorra. Com que Andorra no té en aquest cas cap aspiració a ser creditora de cap país, o en aquest cas pensem que no tenim la necessitat de ser-ho, lògicament aquest 25% el podem recuperar. I això ho pot llegir a la pàgina web del Fons Monetari Internacional. La resta, el 75%, li he dit que estava dividit en tres parts. No és el 75, és el 74,75%. Aquest 74,75% no cal que es dipositi, sinó que és una promesa de pagament, solament una promesa de pagament, que en cas d'esgotament o d'escassetat de la moneda del país que forma part del Fons Monetari Internacional, s'hauria de dipositar. En aquest cas és l'euro. Per tant, nosaltres tenim la sort de disposar de molts països, molt més rics, molt més grans que ja han dipositat aquest euro, per tant nosaltres no tindríem la necessitat de dipositar aquest 75%.

I per últim ja la tercera part d'aquesta quota, que és aquest 0,25%, que sí que s'ha de dipositar. S'ha de dipositar en un banc, en aquest cas nacional andorrà, o si tinguéssim un banc central, doncs al banc central, i que serveix justament per pagar l'estructura del Fons Monetari Internacional.

Això ho estem pagant, que si diem que de les tres parts, un 25% s'envia però es pot tornar a reclamar en qualsevol moment, que òbviament li deia, Andorra no tenim cap voluntat de ser creditors de cap país, per tant, òbviament ho recuperariem. I el 75 no s'ha de posar, l'únic que s'hauria de posar en aquests moments i que quedaria "a fons perdut", seria un 0,25%. Que si vostè per exemple fa el càlcul sobre 100 milions d'euros, que pensem que seria inferior, serien 250.000 euros. Això en quant al comentari que feia vostè del Fons Monetari Internacional.

En quant al comentari de l'Institut de l'Habitatge i al fons publico privat, miri jo no he parlat en cap cas de

l'Institut de l'Habitatge. Potser m'ha entès malament. Jo el que li he parlat és que al 2020, Andorra aquests pressupostos, via esmena de la majoria, tindran deu milions per fer habitatge. Això és el que li he dit. Que hi haurà deu milions d'euros per fer habitatge de lloguer a preus reduïts per als nostres ciutadans. Això és el que li he dit. I d'això se n'hauria d'alegrar. Perquè vostè l'altre dia deia que: "És que vostès són l'oposició de l'oposició", bé llavors vostè és l'oposició de l'oposició de l'oposició. Perquè és incapaç de defensar la seva esmena a la totalitat. S'ha de posar a veure si aquella proposta de la majoria, li agrada o no li agrada. Escolti, defensi la seva esmena a la totalitat, que és el que avui votem. Les esmenes nostres que presentarem en breu, suposo d'aquí una setmana, dos setmanes, tres setmanes, ja tindrem temps de debatre-les, i si no li agrada el resultat de la llei que es votarà el mes de gener o febrer, doncs ho podrà dir en aquell moment. No en tinc cap dubte que vostè hi votarà en contra, perquè dins de la seva història, després de molts anys de convivència, vostès no han votat mai un pressupost a favor... Vostès no han votat mai un pressupost a favor. Jo els seus tampoc. Vostès els presentaven, vostès no els votaven, a favor no n'ha votat cap, jo algun a favor he votat i en contra també, els seus, però és que vostès presentaven els pitjors pressupostos mai presentats en aquest Govern.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Ensenyat.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, començaré pel Sr. ministre.

Hem parlat del document de les directrius. Jo no li he dit que fos un requisit legal, jo li he dit que en el mandat anterior el Govern l'acompanyava i que per a nosaltres, si ens oblidem d'acompanyar doncs era un punt de partida que el considerava important. Si no ens el vol entregar, escolti... No passa res, no farem cap qüestió.

Quan diu de canviar les lleis a través d'altres lleis com la Llei del pressupost, per a nosaltres no és una tècnica legislativa, ho hem dit moltes vegades, no ens agrada i preferim més que hi hagués un debat en aquesta Cambra de cap on ha d'evolucionar la Llei de finances públiques, si és que ha d'evolucionar,

que no fer aquestes modificacions que inclús poden... poden canviar l'escrit.

A nivell del dèficit zero, ja n'hem parlat moltes vegades, no? Vam parlar en la nostra Proposició, en vam tornar a parlar en el Marc pressupostari i també li vaig dir que era un instrument que tenia unes virtuts, si més no, per posar en marxa tota una sèrie de reformes perquè obligava a repensar molts temes. Reformes que són cabdals pel benestar o per tirar endavant el país. Fer liquidacions quan s'han presentat pressupostos amb dèficit, un pressupost, -també ho he dit moltes vegades-, no deixa de ser un instrument on es quantifiquen objectius i voluntats polítiques. Si les liquidacions que es fan són en positiu, perquè part d'aquests objectius no s'executen, que és el que també posa en evidència els seus informes al Tribunal de Comptes i les partides que és més fàcil no executar, són les partides d'inversió, doncs tampoc no és molt correcte, val més que ho ajustem d'entrada. Són punts de vista, en tot cas, diferents.

El que sí que també he parlat són dels plurianuals i hem intentat més que sigui en el pressupost en concret de l'any 2020, en tota la globalitat perquè també s'enquadra més en tot el que és la visió que dona el Marc pressupostari, i en aquest aspecte dels plurianuals, i he posat en evidència que el 60% de la globalitat de les inversions, del capítol d'inversions està detallat per una sèrie de projectes, una sèrie de projectes que han evidenciat diferents punts. Primer, el tema de l'heliport. El Sr. Enseñat ja ho ha deixat clar, ja no és només retirar via esmena aquesta quantitat per l'any 2020, sinó tots els plurianuals si és que ja realment el Govern d'Andorra ha renunciat a tenir un heliport, per tant, és el primer punt; segon, altres projectes que s'hi han ficat o que estan contemplats en aquests plurianuals i que no són menors, també ha parlat el Sr. Costa del recinte multifuncional o del Museu de l'Automòbil, normalment -jo no ho he sabut veure dins les fitxes d'inversió ni en els llibres 3, 4- van acompanyats, com li he explicat a través de l'article 18 de la Llei de finances, també de quines són les despeses de funcionament que generaran un cop aquest projecte estigui funcionant, o quins plantejaments es volen fer. I en canvi amb els plurianuals s'han quantificat unes partides molt concretes per desenvolupament per cada any, no només pel 2018 sinó partides bastant detallades. Quan s'agafa, per exemple, el Museu de l'Automòbil i es parla de 600.000 euros per enguany, 4.000.050 milions, 6.500.000 milions, 3 milions, en total 14 milions d'euros, quan se'n fica d'aquestes partides i també és un requisit de la Llei de les finances públiques no crec que siguin a l'atzar i suposo que també generarà unes despeses de

funcionament, un manteniment i la Llei també vol dir que tots aquests projectes tot això es quantifiqués. Per tant, el que li vinc a explicar és tot això, com també ha d'haver-hi una ubicació d'on van, no és obligatori però hi hauria de ser.

I aquí he volgut també situar el que és potser el més gruix d'aquesta visió àmplia del Marc pressupostari i de pressupost i que també he volgut... i vaig explicar en el debat del Marc pressupostari que tot el que es va parlar a l'inici d'aquesta legislatura, del que són els grans pactes d'Estat, del que són els grans reptes que es volen afrontar... no hi havia res ni al Marc pressupostari ni en el pressupost. Accions d'aquestes, d'aquest calat, com s'ha parlat aquí del tema de les pensions, és clar que tindran impacte! L'últim garant de les pensions és el Govern. Les decisions que s'hauran de prendre afectaran a l'economia, afectaran a molta gent, però en tot cas aquest repte hi és sobre la taula i, per tant, és bo haver-ho calibrat. I aquí coincideixo plenament amb el que ha dit el Sr. Enseñat: estic d'acord quan està parlant de què per afrontar els nous reptes s'ha de fer a llarg termini, que els pressupostos i el Marc pressupostari són l'eina clau. El tema del desequilibri del Fons de vellesa, doncs sí, també ens preocupa, ja li he estat dient, i li he estat dient quan no veig tot això reflectit en cap d'aquests documents i en altres aspectes com pot ser a nivell de l'àmbit sanitari, ni una mesura, doncs fa que tot el que es parla després perdi consistència, no?

També estic d'acord quan s'ha parlat del Fons Monetari Internacional. I també aniria més lluny, a la legislatura passada hi havia una Comissió especial i aquí al Ple es van elevar una sèrie de Recomanacions, entre elles una era aquesta i això després també tindrà els seus impactes. De tot això no he vist res, per tant, ho poso en dubte i per això crec que és un Marc pressupostari i un pressupost, i si tinc en compte tota la globalitat dels seus plurianuals doncs, diguem-ne, doncs bé, de continuïtat.

Bé, dit tot això, jo sí que voldria acabar amb una reflexió més global.

El debat del pressupost i del Marc pressupostari al cap i a la fi és un debat de profunditat política, i en política de vegades no és tot el que es diu, són actituds, reflexes i avui aquí n'hem vist molts, hem vist com els diferents grups parlamentaris... jo quan em dirigeixo a vostès em dirigeixo com al Govern d'Andorra i ja ho tinc superat aquest capítol del Govern de coalició, per dir-ho clarament, i veig que els propis grups que li donen suport, no. Jo entenc que els èxits i fracassos són col·legiats... És així! I el que he vist avui ha sigut que cada grup ha fet

alabances als seus entorns dels seus ministres. Al Sr. cap de Govern ningú l'ha mencionat...

(Se sent soroll)

Almenys és una impressió, és una impressió política potser, no? També tinc dret de poder-ho manifestar, no? Doncs bé, és una impressió meua que estic totalment equivocat però, en tot cas, avui d'aquest debat i quan tots han vingut aquí i més per part del Sr. Naudi que ha vingut a parlar del seu programa, dona la sensació que aquest pressupost seria el que empeny aquest Govern de coalició que és el Govern d'Andorra... És una impressió! I per tant, jo la vull transmetre. Per tant, ja ho anirem veient.

I l'últim punt, que potser aquesta impressió la reforçaria és una de les modificacions que fan a la Llei de finances, i aquesta modificació que fan a la Llei de finances, a l'article 22, que ve a dir: "*Si abans d'acabar l'exercici el Consell General no aprova la Llei del pressupost, es fa per pròrrogues*", i les modificacions vénen a ampliar en quins conceptes va per pròrrogues. És que potser el pressupost del pròxim any, i espero que no, no s'aprovarà i anirem per pròrrogues?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Abans de començar amb aquest darrer torn, hi ha un tema que el Sr. Enseñat ha comentat en la primera intervenció i ha fet molt èmfasi, que m'he oblidat de comentar i que ara crec que és el moment de fer-ho. Vostè parlava que la taula o l'equip de treball per la sostenibilitat de les pensions serà una cosa fonamental en aquesta legislatura. Doncs, esperem que convoquin aquesta taula.

Fa dos anys i mig que hi ha una proposta de resolució. És a dir, van donant voltes, vostès tenen la majoria, ens han de convocar. Per tant, a partir d'aquí no sé a què esperen perquè em sembla que és defugir de la responsabilitat de governar.

Vostès han guanyat les eleccions. Ja les van guanyar fa 4 anys, però és clar, sembla que el seu únic afany és guanyar les eleccions. Després quan toca prendre les decisions, llavors ens amaguem sota la taula i esperem a veure què és el què passa. Si vostès creuen i afirmen rotundament que hi ha un problema que el sistema és insostenible, no sé com són tan negligents

i no convoquen ja demà al matí una primera reunió de l'equip de treball en relació a la sostenibilitat del fons de pensions, perquè cada dia que passa són vostès causants del problema en relació a aquesta qüestió.

En relació al fons publico privat que insistim no entenem per què ha de ser privat. Nosaltres entenem que ha d'haver-hi un fons públic. El temps va passant. Si s'hagués adoptat la proposició de llei que vam presentar, doncs, ja tindríem un fons capitalitzat d'una manera o una altra que ja estaria en marxa. Vostès ens van anunciant que el primer trimestre tindrem això. Bé, ja ho veurem, perquè a hores d'ara ningú sap de vostès, perquè ningú ens ho sap explicar, com funcionarà aquest fons publico privat.

Ahir, doncs, van presentar aquesta aportació de 10 milions que uns diuen 10, uns altres diuen 16. És a dir, aquests fons d'Avatel, el que no poden donar és per tantes coses com volen fer. Perquè vostès volen fer la digitalització, volen fer la informatització, volen fer l'aportació al fons publico privat. Però en tot cas, finalment, el que estan fent és recollir la mateixa proposta que vam fer nosaltres ja fa uns quants mesos, simplement que des de que es va presentar fins ara, ja n'han passat tres o quatre més. D'aquí a què vostès facin realment aquest fons publico privat, doncs, de moment la solució arriba i ja estaria en marxa si no s'haguessin tancat en banda i haguessin acceptat la nostra proposta en relació a aquesta qüestió.

El tema d'esports, que en parlava el Sr. Jover, que hi ha un increment de pressupost a les federacions, hi ha un increment per a fundació dels jocs dels petits estats, però això no reverteix positivament a les federacions.

Quant a atenció de persones per casos de violència de gènere, evidentment, que conec que hi ha un telèfon, Sr. Jover, el que jo he dit i venim demanant des de fa molt temps és que hi hagi més recursos per atendre aquest telèfon, perquè vostès saben perfectament que en determinades hores i en caps de setmana no hi ha equips especialitzats per atendre aquestes situacions.

Quant als cossos especials ja hem vist una contractació de policies, però no és això el que nosaltres estem demanant. Nosaltres estem demanant, doncs, que delictes econòmics, delictes cibernetics, el tema de les drogues, les atencions prop de les escoles, que són temes molt importants i molt seriosos, almenys per a nosaltres, s'hi destinin els recursos necessaris per fer-hi front i, per tant, ens sembla que ha d'haver-hi més recursos destinats a seguretat i protecció ciutadana.

A demés la nova política salarial dels cossos especials que es va aprovar en la passada legislatura i que vam dir que era un error, ens sembla que no ajuda, doncs, a crear aquests equips, perquè comença ha haver-hi problemes de consolidació de persones que guanyen algunes places i, per tant, pensem que més tard o més d'hora s'haurà de revisar, doncs, aquesta qüestió.

El Sr. Jover ens deia que nosaltres hi volem posar més diners a tot arreu. Jo crec que no m'ha escoltat. Nosaltres volem posar més diners a habitatge, volem posar més diners a joventut, volem posar més diners a transport públic, volem posar més diners a les pensions més baixes, volem que hi hagi més seguretat i més dotació pels cossos especials, que hi hagi un increment de les pensions més baixes, que hi hagi pressupost efectivament per la lluita contra el canvi climàtic, que no només sigui un discurs entre altres.

També hem dit que hi ha moltes partides que ens sobren. Per començar la composició del Govern, ministres, secretaris d'Estat, la creació de moltes fundacions i entitats dins del món de les entitats parapúbliques, que hi ha molts projectes d'inversió que no compartim, per exemple la partida de l'heliport i moltíssimes altres partides, les partides d'inversió en infraestructures viàries, doncs, sempre hem considerat que són massa generoses, de les pavimentacions i n'hi ha d'altres.

I a part nosaltres ja vam explicar en el programa electoral quin era el nostre plantejament fiscal. Per tant, no només ens hem d'amagar i li acabo de dir que en el nostre país hi ha un impost de societats amb un tipus efectiu del 2,5% i que les persones que obtenen beneficis en l'impost de societats no paguen ni l'impost de societats ni l'IRPF. Per tant, amb una gestió en el que... això no seria pujar impostos, això seria simplement que tothom pagui el mateix. Vostès prefereixen que els assalariats paguin un 10% a partir d'un determinat nivell, i que altres rendes no ho facin. Nosaltres només estem dient que si tothom pagués efectivament un 10% amb els mínims descomptats, doncs, amb l'IRPF, aquest país tindria molts més diners. Per tant, les polítiques que nosaltres estem demanant que penso que són del tot necessàries serien perfectament possibles. Només no són possibles perquè vostès, doncs, volen que mentre uns paguin impostos altres no ho facin.

Evidentment, és el seu plantejament polític i penso que els ciutadans han de saber que tot això no és possible, simplement perquè vostès no ho volen.

El Sr. Costa, la partida de l'assistent personal que sí que hi és i que hem buscat i que l'altre dia se li demanava al ministre Filloy a la compareixença, hi

ha 10.000 euros a la partida de l'assistent personal. No sé si vostè creu que totes les necessitats existents al nostre país amb persones que necessiten una atenció personal, amb 10.000 euros podem donar suport a tot el país. A mi em sembla que hauria d'haver-hi una partida substancialment més important.

Després ha parlat reiteradament del mandat de les eleccions i no hi volia entrar, perquè ja fa dies que ha passat tot plegat. Però és clar, com que vostè va dient que hi ha un mandat i que hi ha un mandat, jo crec que li he de recordar que la meitat del seu grup parlamentari va ser escollit per canviar les coses en aquest país.

Així és com es van presentar davant de la ciutadania i per tant amb una vocació de canvi. I per tant, jo penso que vostès van reinterpretar després aquest mandat que els hi havien fet els electors després del 7 d'abril. Però no és el que deien quan van obtenir aquests vots. Per tant, jo penso que fer aquesta apel·lació que vostès estan donant compliment al mandat de la ciutadania, no cal recordar-li el que vostès deien abans de les eleccions i com van ser escollits els dos consellers territorials a la Parròquia d'Andorra la Vella i d'Escaldes-Engordany.

Després, quant al tema del transport diu que no l'he escoltat. Sí que l'he escoltat. No hi ha diners per baixar el preu del bitllet del bus. Hi ha les partides pressupostàries que permeten que les línies amb concessió funcionin, però no hi ha cap partida pressupostària per baixar el preu del bus. El Sr. Gallardo ho ha dit varies vegades a la premsa, però és clar, a això ja hi estem molt acostumats. Estàvem molt acostumats amb l'anterior Govern demòcrata i vostè ho criticava molt. És a dir, una cosa és dir-ho, una altra cosa és sortir a la tele pública dient que es fa una cosa però després si no hi ha diners al pressupost, doncs, no és possible i no es pot tirar endavant de cap de les maneres.

Quant a la inversió en informàtica, no sigui injust que no digui que ho he reconegut, perquè he dit que era una qüestió positiva i ho he reconegut que era del tot necessària. He dit que hi ha un projecte que va fracassar i que desitjo que aquest nou projecte sigui molt més reeixit que no el que va fer fa uns anys el Govern demòcrata.

I finalment, quant a l'aportació al Fons Monetari Internacional, Sr. Enseñat vostè no hi era a la comissió especial on el Sr. Jordi Cinca ens va explicar amb tot detall com es fan aquestes aportacions. Aquestes aportacions es fan o bé amb efectiu o bé amb dipòsit, però d'alguna manera, totes elles han de ser desemborsades.

És a dir, algunes s'han d'ingressar efectivament i unes altres s'han de constituir amb dipòsit, i per tant, són uns diners que queden bloquejats i que no poden ser utilitzats sobre els quals ha d'haver-hi unes garanties. I en tot cas, la partida pressupostària, sigui de 100 milions d'euros o de 90 o menys de 100 milions que diu vostè, tot i que vam fer uns números també amb la comissió especial, tenint en compte que un dels criteris per valorar l'aportació és el PIB per càpita, i Andorra té un PIB per càpita molt elevat. Per tant, quan fem algunes comparacions, com per exemple San Marino, que recordo que té uns diners dipositats al voltant de 30, 35 o 40 milions d'euros, tenint en compte que el nostre PIB per càpita és molt més elevat i que la nostra població, doncs, més que duplica la població de San Marino, crec que no ens anirem molt lluny dels 120 o 130 milions d'euros, els quals, en efectiu o en dipòsit, tots ells han d'estar disponibles. Jo els hi torno a demanar a vostès, ja que parlen d'aquest tema del Fons Monetari Internacional, d'on sortiran aquests diners, perquè no hi ha aquesta partida pressupostària enlloc, o no l'hem sabut trobar, com pensen finançar això? I com pensen explicar als ciutadans que no hi ha diners per altres polítiques i sí que trobaran, sigui en forma de dipòsit o el que sigui, 120 milions o 110 -ja li accepto el dubte- per adherir-nos al Fons Monetari Internacional.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Per part del Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Primer em referiré a uns elements que jo crec que ha tocat el Sr. Pintat, que té tota la raó.

La Llei del pressupost és una de les lleis més polítiques que es voten al Consell General i és veritat doncs que hi ha interpretacions que s'han de fer fins i tot més enllà dels propis números que ensenyen la Llei del pressupost.

Li haig de dir que la tasca que m'ha tocat a mi doncs de liderar o de fer d'aglutinador amb les informacions associades amb el pressupost, i de treball, doncs el que he vist és que la coalició funciona perfectament, de què els ministeris dels tres grups polítics que el conformen treballen com si fossin -i vostè ho ha dit i li agraeixo- ministres del Govern d'Andorra, i que les sigles ens les deixem a casa per fer la nostra tasca, i li agraeixo que ho hagi comentat.

Entenc que els companys dels grups parlamentaris el que han intentat, dividint una miqueta la seva feina, no era per un afany de partidisme sinó per no avorrir-nos a tots plegats repetint els mateixos missatges, en tot cas és el que a mi em sembla entendre. Però li confirmo que el Govern d'Andorra doncs en el desenvolupament d'aquest Projecte de pressupost ha treballat com un sol Govern i amb molta facilitat de treball entre les diferents sensibilitats que hi ha.

Pel Sr. Pere López, entenc la seva preocupació social amb joves, entenc la seva preocupació associada amb joves que poden tenir problemàtiques associades amb drogodependències que després poden anar cap a trastorns conductuals, doncs miri, estic segur que s'alegrarà que ja haguem adjudicat al CREI (Centre Residencial d'Educació Intensiva) per un import de 2,7 milions d'euros que ens permetrà doncs tenir tot l'acompanyament terapèutic i educatiu que aquests nois es mereixen per tenir més possibilitats de tirar endavant i, a més a més, sense haver-se de desplaçar fora el país. Això són molts diners, és un esforç econòmic molt important pel Govern d'Andorra però, evidentment tots estaran convençuts de què era necessari i que és fer un bon favor als nostres joves que s'estan trobant amb una situació de dificultat.

Pel que fa al Fons Monetari Internacional li he de dir que el company ensenyat doncs segurament està més informat que vostè, però ja ho debatrem. Quan Govern ho tiri endavant doncs sereu els primers informats, però jo diria que un element que tots convindreu és el càlcul exacte de la quota, no es fa fins que no s'ha iniciat tot un procés i aquest procés doncs durarà uns mesos, així doncs tindrem temps de sobra per comentar l'import d'aquesta quota, per comentar les tipologies d'aportacions que s'han de desenvolupar i quins requisits això representa, i l'impacte que tenen. Però jo crec... I vostè, venint d'on ve, que tampoc no és massa just que compari coses que no tenen res a veure. Vostè no pot comparar la participació al Fons Monetari Internacional, la xarxa de seguretat que això representa amb el desenvolupament d'una política puntual o una altra, per molt important que sigui aquella política, són comparar coses completament diferents i vostè ho sap, i crec que quan haguem de debatre si val la pena, o no, entrar al Fons Monetari Internacional doncs, segurament haurem d'elevat el debat i cada grup haurà de posicionar-se o a favor, o en contra, i això és completament lícit però crec que faríem un flac favor comparant una inversió amb despesa sanitària amb el Fons Monetari Internacional perquè són dos coses diferents. L'Estat té l'obligació de vetllar pels seus ciutadans, no tan

sols en el curt termini sinó en el mig i en el llarg termini, i tenir aquestes xarxes de seguretat, de vegades el que ens assegura és tenir les polítiques assistencials en futur quan hi ha un problema.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Liberal...

Sr. Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Faré una breu intervenció per puntualitzar alguns dels aspectes que mencionava el Sr. Pere López.

Sr. Pere López, vostè insisteix en què nosaltres vam dir una cosa i en fem una altra. No, no, nosaltres vam dir el que ja li he dit, el que portàvem en el programa electoral. Això és el que vam dir. I queda especificat tant en els postulats genèrics com a Partit Liberal, com en aquells punts pels quals els consellers que es presentaven conjuntament sota les sigles d'Acord portaven també en el programa electoral. I li he posat un exemple ben clar que vostè té adulació, que és que en els programes d'Acord per Andorra la Vella es parlava, per exemple, d'aquest edifici multifuncional. No ens desviarem d'això! Per molt que vostè vulgui insistir, que vulgui repetir-ho mil i una vegades, no per repetir-ho mil i una vegades aquesta falsedat es convertirà en una veritat. I nosaltres portàvem en el programa electoral el que portàvem i nosaltres continuarem treballant per a tots aquests punts.

Fa pocs dies també li vaig reconèixer que treballàriem també per augmentar la proporcionalitat en els plens dels comuns. Doncs, ja li vam demostrar que hi estàvem a favor. És a dir, per molt que s'entossudeixi, allò que està negre sobre blanc, nosaltres ho continuem avui defensant, i ho defensarem en la majoria del possible. Per tant, no s'entossudeixi justament en reinterpretar coses... Jo entenc que difícilment jo a vostè el convenceré o que a molts dels seguidors del Partit Socialdemòcrata els convenceré, espero que a algú sí, però tanmateix li dic no és vostè que ha d'interpretar la realitat; qui la interpreta són els ciutadans amb el seus vots, i fa cinc dies de manera hegemònica els ciutadans d'Andorra van interpretar la realitat i van estar-hi d'acord, i han validat el mandat per mandat democràtic que hi hagi un Govern tripartit i, per tant, no veuen amb tan mals ulls allò que vostè ens critica dia sí, i dia també. Per tant, jo el convidaria

potser a pair quina és la realitat, a passar pàgina i molt d'acord amb el que diu el Sr. Pintat parlar ja del Govern del nostre país i dels grups parlamentari que li donen suport, perquè hauran de conviure amb això tres anys i mig més. Per tant, potser ara ja que ha quedat tot solucionat, tot aclarit, mandatat, jo no ho recordaré més però aquesta és la evidència, vostè interpreta la realitat a la seva manera... ben legítim, no seré pas jo que li porti la contrària, però a nosaltres el que ens avala és el mandat democràtic, la qual cosa aquesta interpretació penso que és clara i els ciutadans penso que majoritàriament com a mínim vistos els resultats naturals així ho han entès.

Dit això, també celebren de manera clara que ja faci algunes puntualitzacions d'aspectes millorables, li he dit abans, li he dit em sembla que a les dues intervencions, li he dit a tothom. És que tots plegats, els vint-i-vuit consellers generals tenim feina, ens hem d'arremangar les mànigues per millorar aquest pressupost i nosaltres els grups parlamentaris que donem suport a la majoria i en particular nosaltres quatre del Grup Parlamentari Liberal, el que fem és estendre la mà a aquells aspectes que són francament millorables. Vostè parlava d'aquestes partides per l'assistent personal, parlem-ne, vostès parlàvem d'un tema que hem mencionat abans, l'habitatge... És que també hi ha molta política que es pot fer sobre l'habitatge des dels comuns, Sr. López, de fet jo cadascuna de les vegades que he pujat en aquella tribuna per parlar de l'habitatge li he dit que no hi ha una sola única mesura miraculosa per parlar de l'habitatge, n'hi ha moltes! I realment l'amalgama de totes aquestes mesures si som capaços de posar-les en comú, sorgiran esperem el seu efecte, no una sinó múltiples. I avui podem celebrar que hi ha una altra, no pas via pressupostària però sinó via plusvàlua de l'Avatel, 10 milions més que se'n van cap a l'habitatge. I ho menciono perquè em consta, perquè ho vam veure en aquesta Cambra, que els excompanys exconsellers generals Josep Majoral i Sra. Rosa Gili també col·laboraran en què aquestes polítiques d'habitatge puguin reeixir perquè també han explicat i han demostrat aquesta sensibilitat envers a aquest tema. Per tant, a veure si tots plegats som capaços des dels set comuns... des dels set comuns contribuir positivament per sumar mesures addicionals per l'habitatge perquè des de l'àmbit comunal, com reflectien els diferents programes en aquestes darreres eleccions, també s'hi pot fer molta feina. Jo estic convençut i el miro a vostè, parlar de la Sra. Rosa Gili, però també miro als amics del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, el Sr. Majoral de ben segur també contribuirà. Per tant, tot això és benvingut perquè sumem pel país i sumem tots, i aquesta és la nostra obligació, i penso que això ens queda a tots clar.

Per això jo també li agraeixo, Sr. López, que vostè miri amb deteniment aquelles partides que són millorables i que de ben segur, espero que en força d'elles, ens hi puguem entendre i puguem proposar aquestes esmenes perquè tirem endavant tots plegats.

També el tema transport públic. Deixi'm-li aclarir. Vostè diu que no se'n fa prou... Mai es fa prou en res, això està clar! Però s'intenta fer amb els recursos disponibles una optimització i una distribució eficaç d'aquells recursos perquè en el seu global doni el seu efecte esperat, penso que això és la feina de tot i qualsevol polític.

En transport públic es podria fer més? Podríem estar-hi d'acord però, escolti, deixi'm recordar-li perquè vostè ho planteja de tal manera que sembla que no s'hi hagi fet res de res. Però són 6 milions d'euros entre economia i educació els que es destinen avui en dia en polítiques de transport públic. Són suficients? Podrien ser més? Convindré amb vostè que segur que sí. Bé, esperem i estudiem-ho. De tota manera per això, penso que el ministre ho ha recordat diverses vegades que en aquests moments la prioritat absoluta és millorar el servei, donar un servei de qualitat, donar un servei que respongui a les necessitats reals dels ciutadans del nostre país, pel que fa a línies, pel que fa a horaris, pel que fa a prestacions.

I en aquesta línia s'està avançant i s'està avançant, penso, ho he dit abans també amb resultats empírics de manera decidida.

Centrem-nos amb aquesta línia de servei i després parlarem de fer un preu de transport públic més assequible per a tothom.

Deixi'm recordar-li però, també val la pena recordar-ho, que en global els preus del transport públic ja han baixat un 10%. Això no ho explica vostè. Però ja han baixat un 10%. És cert, hi ha dos abonaments que aquest no ha estat el cas i, per tant, estic convençut que és una de les prioritats del ministre Gallardo per estudiar en deteniment aquests dos abonaments que són els dos únics que s'han pujat. Però la resta de preus de transport públic ja s'han abaixat un 10%. N'hi ha prou? No. Cal continuar en aquesta línia? I tant que sí! Treballem-ho! I em consta que aquesta partida ampliable, justament per la via de l'ampliació de la partida, pot ser una manera d'alleugerir una miqueta més el tema del transport públic.

I el tema informàtic no sé si no ens hem entès. Jo li deia que estàvem d'acord, que vostè així ho reconeixia. Amb la qual cosa penso que en aquí convindrem tots que és un impuls decidit i necessari que cal tirar endavant. I en aquest sentit jo li deia

justament això, que vostè ho havia reconegut i que per això no li podia rebatre cap punt sobre aquest tema perquè hi havia unanimitat de parers.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Miri Sr. López, tres conceptes, un estic absolutament convençut -absolutament convençut- que vostè s'equivoca en relació a l'FMI. El que no sé és per què ho fa, per què ho diu. Potser hi ha alguna intenció oculta.

En segon lloc, els 10 milions d'euros per habitatge al lloguer a preu assequible, hi són i estan a sobre la taula. I no és un tema de demà o de demà passat, d'aquí un mes o d'aquí 4 mesos. No, no, hi són i estan a sobre la taula gràcies a una esmena d'aquesta majoria parlamentària, gràcies al lideratge d'aquest Govern.

Per últim, quant a les pensions i la taula de Govern. Té raó i s'ha de convocar aquesta taula. I instem al Govern que convoqui aquesta taula. Perquè vostè implícitament reconeix aquest problema futur, reconeix que hi ha un problema, però a la vegada insta a aquest Consell a capitalitzar amb diners de les pensions un fons per invertir en habitatge. I això sí que és negligència.

I simplement un apunt en allò que deia el Sr. Pintat, en aquest cas que ningú havia mencionat el cap de Govern. Té raó, perquè aquests tres grups de la majoria no sols compartim projecte, compartim lideratge d'aquest projecte, i quan un ministre es dotat de més partides o nous projectes, és per la confiança que tots tenim per cadascuna de les persones que formen el consell de ministres, i per aquell que el presideix, que és el Sr. Espot.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Cap altra intervenció...

Sr. Pintat vostè vol intervenir...

Sr. López...

El Sr. Pere López:

Sí, molt breument per dos coses, perquè tant el Sr. Enseñat com el Sr. Jover han dit una cosa que no és certa i que no podem deixar passar. És a dir, que nosaltres jugàvem amb els diners de les pensions o que, el Sr. Jover ha anat encara molt més lluny, dient que ens volíem gastar els diners de les pensions per fer habitatge.

Jo crec que el debat polític ha de tenir uns mínims de veracitat. Hi pot haver-hi plantejaments diferents, però és clar, dir coses que no són veritat no s'hi val. Nosaltres ho plantejàvem com una alternativa d'inversió financera garantida pel pressupost del Govern, per tant, que no podia tenir pèrdues de cap manera al fons de jubilació, a diferència de totes les altres inversions. Perquè totes les altres inversions que avui té el fons de reserva de jubilació, avui valen uns diners i demà en valen uns altres. Només cal veure com l'any passat es van perdre 55 milions d'euros en diferents productes financers.

Per tant, el mercat financer és el que és, en algun moment pot pujar, en algun moment pot baixar. En tot cas, l'aportació, la inversió que es feia des del fons de reserva de jubilació, es volia assolir una sèrie de rendibilitats, i si no s'assolien estaven garantides pel Govern. Per tant, era l'única inversió del fons de reserva de jubilació que està realment garantida, perquè no les accions de cap tipus ni els bons de cap tipus, ni cap de les altres inversions financeres que avui té el fons de reserva de jubilació, els garanteix ningú. I si demà baixen de valor, doncs, es perden.

Però en tot cas, em sembla que cal explicar les coses com són. I en tot cas, com deia abans, aquest fons capitalitzat des del fons d'Avatel, o capitalitzat des dels fons d'Andorra Telecom o des del fons de reserva de jubilació, ja estaria en marxa si vostès no s'haguessin entossudit a bloquejar una iniciativa únicament perquè venia de, en aquest cas, de les files del PS.

I Sr. Enseñat, vostè diu que hi ha els 10 milions, que estan damunt de la taula. Jo no sé on estan aquests 10 milions, perquè si aquests 10 milions estan per un fons públic privat que encara no existeix, no hi ha res damunt de la taula: discurs, propaganda, màrqueting, anuncis sense contingut, res de nou del que ha sigut la política de DA tradicionalment. Però on estan aquests 10 milions d'euros. Digui'm on estan! Perquè si aquest fons encara no s'ha constituït, de moment no tenim absolutament res de res.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Potser començar pel final. Estem parlant del Projecte de pressupost del 2020. Estem al 2019. És a dir, entenc que el que marquem és un full de ruta. Aquests diners, aquest ingrés de la venda d'Avatel, aquesta plusvàlua ja s'ha realitzat, ja s'ha informat i ja tenim els diners. La junta d'accionistes d'Andorra Telecom, que és l'òrgan de decisió màxim que està per sobre del consell d'administració ja ha agafat la decisió i ja s'ha comunicat oficialment aquesta decisió.

Així doncs, entenc que de la mateixa manera que la llei del pressupost parla del que es desenvoluparà durant el 2020, doncs, el Govern d'Andorra té una certa credibilitat amb els grups que li donen suport sobre el que es desenvoluparà el 2020, si està marcat a la llei del pressupost o si hi ha un compromís per part del Govern i dels grups que li donen suport.

Miri, Sr. López anem a fer un pelet de memòria. Comparem el fons d'inversió públic privat que nosaltres proposem amb el seu. Vostè el feia, ara poso 130 milions del fons de reserva de la CASS i sí, i dic que està assegurat pel Govern d'Andorra. És a dir, ja generem més dèficit més deutes, el que dèiem del més i menys. És a dir, vostè ja crea el forat allà. Després quin tipus d'habitatges s'havien d'agafar? Bé, no ho sabem exactament, el que es deia és que s'havia d'agafar un peritatge, que aquest peritatge seria a preu fix i que amb una desviació del 10% ja es podia assolir. Tots sabem que els peritatges com funcionen avui en dia per començar és un valor dioràmic, em sembla que es marca que en tres mesos doncs ja s'ha de tornar a fer un peritatge. I a més a més, fluctuacions de l'ordre del 10% vostè sap perfectament que no garanteixen el valor suficient per veure si una compra és una bona compra o una mala compra.

Després vostè feia assumir aquesta gestió al fons de reserva de jubilació, que són experts financers. Llavors el que provocava és que a més a més hi havia d'haver un engreixament de la gestió del fons de reserva de jubilació per poder gestionar béns immobles que no és la seva especialitat ni molt menys.

A més a més vostès feien que hi hagués una distribució parroquial, el que fa encara molt més difícil, evidentment, la gestió d'aquests actius.

I a més a més, evidentment, com que vostè no ho deia d'una altra manera, doncs, això, com totes les

inversions immobiliàries, doncs, és una inversió que està normalment en el llarg termini, és a dir, podríem estar parlant, no sé, per exemple a 20 anys, quan vostè sap perfectament que el fons de reserva de jubilació amb els estudis actuarials que tenim, doncs, entra en dèficit en menys anys. I vostè em dirà, la llei garanteix que el Govern hi estigui al darrera. Sí però el Govern tindrà l'esquena que tindrà. Si vostè l'únic que fa és dotar de més recursos tot, posar la garantia de Govern a tot arreu i, a més a més, em comenta que les nostres maneres de finançar-nos no són les correctes. Com per exemple si fos per vostè, els dividends d'Andorra Telecom i de FEDA ja no els tindríem mai nosaltres, bé, crec francament que no s'acaba d'enganxar això per enlloc.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Els grups volen intervenir...

Sr. Naudi...

Sr. Costa...

Sr. Enseñat...

Alguna altra intervenció...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Miri Sr. Jover, jo no sóc capaç de comparar la seva proposta amb la nostra. Vostè m'ho deia, simplement per la seva proposta no existeix.

Per tant, és impossible establir comparacions.

I a demés, li dic, amb l'STA, Andorra Telecom diu que ha pres un acord i que aquest acord és ferm. I jo dic que amb l'acord on van aquests diners? A un destinatari desconegut? A una futura creació d'una entitat jurídica que no existeix? Perquè demanarem aquest acord. Perquè no sé com es pot prendre un acord, d'enviar a uns diners a una cosa que de moment només vostès l'han dissenyat. Perquè és clar, no veig de forma jurídica com el consell d'administració d'Andorra Telecom pot acordar enviar 10 milions d'euros a un lloc que encara no està constituït.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Miri, he parlat amb vostè d'aquest tema diria, en seu parlamentària segurament 2 o 3 vegades i en alguna reunió informal que vam tenir alguna altra vegada.

Vostè sap que el mecanisme existeix, vostè sap que fins i tot hi ha l'empara legal per fer-ho perquè la llei dels organismes d'inversió col·lectiva ja preveu i vostè ho sap, un organisme d'inversió col·lectiu immobiliari. I que el que nosaltres hem dit és que via la llei que introduïrem, que presentarem al primer trimestre, mirarem si es necessiten altres excepcions. Per exemple fer una cosa que és delegar la gestió dels actius a l'Institut Nacional de l'Habitatge.

Vostè sap que això ja ho estem treballant, vostè sap que a més a més és una realitat i que la llei ens ho permetria. I després vostè va dir una altra cosa, és: "Això no ho podreu fer sense modificar la llei del fons de reserva de jubilació, igualment ens haguéssiu hagut d'acceptar la llei". Ara ja no li he sentit a dir perquè potser s'ha llegit la llei del fons de reserva de jubilació i ha vist que hi ha un percentatge d'actius que es poden fer encara que no siguin líquids. És a dir, encara que no donéssim component de liquiditat es podria fer la inversió amb béns immobles segons la llei actual del fons de reserva de jubilació. És a dir que no hi ha cap mena d'obligació de modificar el fons de reserva de jubilació, com vostè ha dit tantes vegades.

A mi el que em sap greu és que al final el Govern d'Andorra de manera més o menys encertada, però ha posat sobre la taula uns diners, uns recursos econòmics per una problemàtica que tota la Cambra hi està d'acord.

Vostè en lloc de dir que és una bona solució o que és una solució, el que està és intentant tornar al passat amb un projecte de llei que no s'aguantava per enlloc, una proposició de llei vostra que no s'aguantava per enlloc, que us vam oferir la possibilitat de treballar-la conjuntament i que no hi va haver manera de posar-nos d'acord.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Vol tornar a intervenir Sr. López...

Aniríem acabant per això perquè ara ja ens derivem cap a un tema sol.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Simplement perquè el Sr. Jover ha dit que això és una realitat, que existeix aquest mecanisme. Evidentment que no és una realitat, de moment continua sent una idea, que quan se li va demanar, ningú sap qui farà part d'aquest fons publico privat. Ningú sap com es constituirà aquest fons publico privat, i la nostra proposta, ho sap perfectament vostè, era esmenable, era modificable. Vostè està reconeixent d'alguna manera que també volen utilitzar part dels fons de reserva de jubilació perquè diu que no cal modificar la llei, perquè pot entrar una sèrie d'actius. Per tant, ens torna la raó que la proposta era perfectament esmenable, perfectament modificable. Nosaltres celebrem i volem que hi hagi polítiques actives en tema d'habitatge. Justament és una de les crítiques en aquest projecte de pressupost. Però clar, vostès parlen de coses que de moment encara no existeixen. Estan venent fum en una realitat que encara no s'ha constituït, que jo crec que encara no saben ni com fer-ho. I en tot cas, l'animo a presentar, els animo a presentar ràpidament, perquè el tema és molt urgent aquest famós projecte de llei de constitució del fons publico privat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Gràcies Sr. López per les paraules animant-nos a tirar endavant. Jo crec que és això el que haguem de fer, i a més a més el projecte de llei que us presentarem doncs espero que l'analitzeu bé i que doncs si hi trobeu mancances o hi trobeu elements a millorar, doncs ens aporteu esmenes perquè sigui el millor possible per la nostra ciutadania.

Vostè sap que la vostra posició de llei no s'aguantava i de fet, quan a posteriori d'entrar-ho, que això no va ser massa maco, doncs ho va presentar a la CASS i al fons de reserva de jubilació, us van dir que no se sentien en cap cas còmodes en aquest mecanisme, i que aquest mecanisme doncs posava en perill tant la seva independència com la seva manera de gestionar els actius.

Nosaltres des del primer moment vam dir que el fons de reserva de jubilació podia ser útil però que el que faríem és construir un mecanisme financer, un actiu financer, que pogués tenir totes les condicions necessàries perquè ells s'hi poguessin sentir còmodes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Es dona per acabat el debat i procedim a la votació de les dues esmenes a la totalitat presentades.

En primer lloc procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alis Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, recordant que sí és sí a l'esmena i no és no a l'esmena.

Obrim doncs un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 11, en contra 16, i abstencions zero.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, queda desestimada l'esmena a la totalitat.

Finalment procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, recordant que sí és sí a l'esmena i no és no a l'esmena.

Obrim doncs un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 11, en contra 16 i abstencions zero.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat declaro desestimada l'esmena a la totalitat.

Finalment, recordo que el termini per a presentar esmenes a l'articulat segueix obert fins el proper 8 de gener del 2020.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Bona nit.

(Són les 20.28h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877